VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL SUDBURY 1

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 107 — Vol. XLIX vuosikerta SUDBURY, ONTARIO Tiistaina, syysk. 14 p. 1965 — Tuesday, Sept. 14, 1965

Hirmumyrsky Betsyn uhriluku 400

VIIME TIEDOT

Toronto. — Eilen ilmoitettiin, että 15 henkilöä, jotka pidätettiin täällä aikaisemmin huumausaineiden laittomasta kaupustelemisesta, esiintyvät poliisioikeudessa tänään.

Laredo, Tex. — Lucien Rivard ja kolme muuta canadalaista esiintyi eilen vahvasti vartioituna oikeudessa syytettynä huumausaineiden salakuljettamisesta. Puolustusasianajajat olivat anoneet syytöksien käsittelyn lykkäämistä, mutta viranomaiset olivat päättäneet, että niiden käsittelyyn on ryhdyttävä viipymättä.

USA:lla jo yli 125,000 sotilasta Vietnamissa

Viikonvaihteessa saapui 20,000-miehinen erikoisdivisiona ja 428 helikopteria

Saigon. — Sunnuntaina saatiin tietää, että yhdysvaltalaisten asevoimien miesvahvuus Vietnamissa oli kohonnut yli sen 125,000 tavoitteen, minkä presidentti Johnson oli asettanut aikaisemmin. Sunnuntaina saapui tänne Fort Benningistä, Georgiasta, 20,000 "lentävää ratsumiestä" — helikoptereilla varustettua rintamasotilasta.

Tiedotuksessa ei selostettu lähemmin kuinka suuressa määrässä presidentin 125,000 tavoite oli ylitetty.

Tämä divisiona muodostettiin viime heinäkuussa kolme vuotta kestäneiden tutkimusten jälkeen. Sen tarkoituksena on käyttää hyväkseen yllätyshyökkäyksiä, mitä varten se on varustettu helikoptereilla, joilla voi koneellisesti liikkua nopeasti vaikeammassakin maastossa.

Divisionan tarvikkeet ja aseistus kuljetettiin 10 rahtilaivalla ja neljällä lentotukilaivalla Qui Nhonin satamaan. Varusteiden joukossa on 428 helikopteria, joista jotkut ovat kykeneviä kuljettamaan taisteluun niinkin monta kuin 65 sotilasta.

Näitä sotilaita on harjoitettu erikoisesti taisteluun sissejä vastaan. Heidän keskusleirinsä on jo perustettu maan keskiosan ylätasangolle. Näiden joukkojen nyt uskotaan yrittävän siirtyä alueelle, missä Vietkong on katkaissut rannikolle johtavat yhteyslinjat.

21 henkilöä syytetty huumausainelain loukkaamisesta

Toronto. — Canadan kuninkaallinen ratsupoliisi pidätti viime viikonvaihteessa kahdeksan henkilöä Torontossa ja seitsemän Montrealissa syytettynä huumausainesäädöksien loukkaamisesta.

Poliisin antaman tiedon mukaan aikaisemmin oli pidätetty kuusi muuta henkilöä samoin syytettynä.

Kaksi ratsupoliisin jäsentä oli esiintynyt viime kymmenen kuukauden aikana huumausaineiden käyttäjinä ja heidän tutkimuksensa tuloksena on nyt pidätetty mainitut 21 henkilöä.. Huumausaineliigan jäsenet lopulta alkoivat luottaa näihin etsiviin ja niin liigan toiminta paljastui.

Poliisin taholta on varoitettu sairaaloita, rohdoskauppoja ja varastohuoneiden omistajia siitä, että liigan paljastamisen seurauksena voi kehittyä paniikkimieliala huumausaineiden käyttäjien keskuudessa. Tämä voisi johtaa siihen, että näissä laitoksissa tapahtuisi huomattavasti enemmän sisäänmurtoja ja ryöväyksiä.

Poliisilaitos oli järjestänyt siten, että ratsiat Torontossa ja Montreallissa tapahtuivat jokseenkin samanaikaisesti.

Poliisiviranomaiset sanovat, että laiton huumausainekauppa näillä alueilla kärsii näiden ratsioiden johdosta huomattavassa määrässä jonkun aikaa, mutta valitettavaa on se, että aina esiintyy uusia kauppiaita sitä mukaan kun aikaisempia pidätetään.

Tuhansia ihmisiä joutui kodittomaksi; vielä ei mitään varmuutta siitä kuinka suureksi uhriluku nousee

New Orleans. — Arvovaltaisista piireistä ilmoitettiin eilen, että oli laskettu vähintään 400 ruumista hirmumyrsky Betsyn aikaansaaman tuhon ja tulvien jälkeen New Orleansin alueella.

Punaisen Ristin taholta ilmoitettiin lisäksi, että sama hirmumyrsky oli tuhonnut joitakin pienempiä kyliä täältä etelään sijaitsevilla suomailla.

Eräs Times-Picayune-lehden puhemies kertoi, että New Orleansin kuolemansyyntutkijan toimistosta oli ilmoitettu, jotta siellä odotettiin vastaanotettavan lisäksi noin 50 ruumista Plaqueminesin ja St. Bernardin pitäjistä.

Eräästä toisesta lähteestä ilmoitettiin, että voidaan odottaa lisäksi toimitettavan mahdollisesti 150 ruumista itse New Orleansista.

Punaisen Ristin alustavassa raportissa ilmoitettiin, että 918 kotia oli tuhoutunut, 25,960 vakavasti vaurioitunut ja 131,689 vähemmin vaurioitunut yksistään Louisianan osavaltiossa.

Samassa Punaisen Ristien tiedotuksessa sanottiin, että sen hoivissa kahdessa evakkokeskuksessa oli 25,000 ihmistä. Näiden ihmisten odotetaan viipyvän näissä keskuksissa vähintään viikon tai kaksi.

Eilisten tietojen mukaan hirmumyrsky Betsy oli aiheuttanut vähintään miljardin dollarin omaisuusvahingot.

New Orleans. — Tämän kaupungin asukkaat yrittivät sunnuntaina parastaan normaaliseen elämään pääsemisekseen yrittäessään torjua tauteja, keinottelua ja varkauksia, jotka seurasivat hirmumyrsky Betsyä.

Osavaltion kuvernööri John J. McKeitchen ja kaupungin pormestari Victor Schiro vakuuttivat, että he ryhtyvät toimenpiteisiin uusien tiedotuksien saapuessa siitä, että oli tapahtumassa huomattavaa keinottelua hirmumyrskystä kärsineiden ihmisten kustannuksella.

Joissakin tapauksissa vaadittiin gasoliinistä niinkin paljon kuin $1 gallonalta ja leivästä $1.30. Jäästä, jota tässä heikosti sähköllä palvellussa kaupungissa tarvitaan huomattavassa määrässä ruokatavarain säilyttämiseksi vaadittiin niinkin paljon kuin $5 sadalta paunalta. Pormestari Schiro huomioi, että jäätä kuljettavat kuorma-autot näyttivät ohittavan asuntoalueet ja kuljettavan lastinsa baareihin.

Presidentti Johnson määräsi liittohallituksen kaikki voimat etsimään kloorikaasulla lastattua lotjaa, jonka uskotaan uponneen myrskyssä Mississippi-jokeen lähellä Baton Rougea.

Viranomaiset selostavat, että jos lotjan 600-tonninen lasti pääsisi saastuttamaan ilmaa, niin olisi olemassa vaara satojen ihmisten kuolemasta.

Samalla ilmoitettiin, että valtion helikoptereita ja sukeltajia oli lähetetty auttamaan lotjan etsimisessä. Vedenalaisella tutkalaitteella varustettu hävittäjälaiva Hyman oli myös matkalla jo sunnuntaina alueelle, missä lotjan uskotaan uponneen.

Eilen ilmoitettiin, että uskotaan jotta lotja oli löytynyt.

Jotkut asiantuntijat sanovat, että lotjalla on siinä määrin (600 tonnia) klooria jotta se voisi aiheuttaa niinkin monen kuin 40,000 ihmisen kuoleman jos se pääsisi valloilleen. Jos lotja jotenkin vioittuisi, niin sen nestemäisessä muodossa oleva kloori nousisi vedenpinnalle myrkyllisenä kaasuna.

Tulvavesien laskiessa jatkuivat työt ruumiiden etsimiseksi ja niiden tunnistamiseksi New Orleansin historian pahimman myrskyn jälkeen.

Terveysviranomaiset tarkastivat evakuoituja henkilöitä todetakseen josko heillä oli tarttuvia tauteja tai ei. Nämä ja pahoin sairastuneet henkilöt siirrettiin sairaaloihin evakkokeskuksista.

Ilmavoimat kuljettivat tänne lisää seerumia sen takia, että oli todettu, että yhä suuremmat määrät ihmisiä oli saanut myrkyllisten käärmeiden puremia.

Washingtonista lähetettiin erikoinen FBIn joukkue tunnistamaan tässä luonnononnettomuudessa menettäneiden henkilöiden ruumiita.

Palveluksessa olevien kansalliskaartilaisten luku kohotettiin sunnuntaina 750:een viranomaisten yrittäessä estää varkauksia. Samalla ilmoitettiin, että vähintään 10 henkilöä oli jo pidätetty syytettynä varkauksista asumattomissa rakennuksissa.

Kaupungin pormestari kehoitti kauppiaita avaamaan kauppansa ovet vaikka olikin sunnuntai. Suurin menekki oli maidolla, lasten ruualla ja leivällä.

Liittohallituksen asuntohallinnon virkailijat työskentelivät jatkuvasti asuinpaikkojen löytämiseksi ja järjestämiseksi kodittomille.

Länsisaksalaisia opetetaan käyttämään USA:n aseita Britannian alueella

Moskova. — Neuvostoliitto on protestoinut sen johdosta, että Britannia on suostunut siihen, että eräällä skotlantilaisella saarella ryhdytään harjoittamaan länsisaksalaisia asejoukkoja käyttämään yhdysvaltalaisia ohjuksia, joita voitaisiin neuvostoliittolaisten väitteiden mukaisesti varustaa myös ydinkärjillä. Suunnitelmana on, että noin 800 länsisaksalaista sotilasta tulee käymään sotaharjoituksia Uistin saarella käyttäen yhdysvaltalaisia Sergeant mallisia ohjuksia.

Leopoldvillen poliisi tutkii autoräjähdystä

Leopoldville. — Viime viikonvaihteessa tapahtui pääministeri Moise Tshomben palveluksessa sihteerinä olevan erään nuoren ranskalaisen autossa räjähdys, joka tuhosi auton miltei täydellisesti. Leopoldvillen poliisi vielä tutkii tapausta. Joissakin piireissä ollaan sitä mieltä, että räjähdyksen järjestäjien mielessä oli Tshomben palveluksessa olevien eurooppalaisten peloittaminen.

Hirmumyrsky Betsy aikaansai huomattavaa tuhoa Floridan rannikoilla ja Bermudassa viime viikolla. Kuvassa raivokkaat aallot pauhaamassa Key Biscaynen rantaan Floridassa. Tuulen voimakkuutta osoittaa sekin, että palmupuut taipuvat arveluttavasti tuulen edessä.

Teräsuniolla ei ollutkaan riittävästi jäsenkortteja?

Työsuhdelautakunnan alustavat tiedot osoittavat, että hajoittajat ovat epäonnistuneet; Mine-Mill onnittelee Falconbridgen työläisiä tuloksesta

Kaikki merkit viittaavat tämänpäiväisten kuulustelujen perusteella siihen, että terästyöläisten unio ei ole saanut Falconbridgen työläisten päävoimalta riittävästi jäsenanomuskortteja edustusäänestyksen vaatimiseksi, tiedoitti Mine Mill union osasto 598 presidentti Nels Thibault maanantai-iltana lehdellemme.

Kuulusteluja suorittavan työsuhdelautakunnan tilastotiedot osoittavat, että terästyöläisiltä puuttuu 119 jäsenanomuskorttia lain määräämästä 45 prosentista, selitti mr. Thibault.

Toisaalta Mine Millin toimesta esitettiin työsuhdelautakunnan istunnolle, että 65 prosenttia Falconbridgen työläisten päävoimasta on allekirjoittanut lausunnon, minkä perusteella he ilmoittavat, että he eivät ole terästyöläisten union jäsenanomusta ($1.00) maksaneet.

Terästyöläisten toimesta esitettiin Ontarion työsuhdelautakunnalle elokuun 20 päivänä 1,071 jäsenanomuskorttia tueksi vaatimuksella, että työsuhdelautakunta määräisi edustusäänestyksen suorittamisen Falconbridgen työläisten keskuudessa. Näissä teräsunion "jäsenkorteissa" ilmoitettiin nyt olevan 89 sellaisia 'työläisiä", joiden nimiä ei löydy yhtiön kirjoista. Sen lisäksi oli 8 kahteen kertaan esitettyä jäsenkorttia ja kaksi epäilynalaista korttia. Tämä alensi terästyöläisten jäsenanomuskorttien määrän 972:een, yhtiön tiedoittaessa että sen palveluksessa oli mainittuna päivänä 2,424 työläistä. Saadakseen lain vaatiman 45-prosenttisen jäsenanomuskannatuksen terästyöläisten uniolla olisi pitänyt olla vähintään 1,091 jäsenanomuskorttia.

Terästyöläisten union lainopillinen neuvonantaja, John Osler yritti selviytyä tilanteesta väittämällä, että yhtiön palveluksessa on vähemmän työläisiä, mitä on nyt ilmoitettu. Hän vaati yhtiön työvoimatilastoja pienentämään sillä perusteella, että Falconbridgen palveluksessa on 66 opiskelijaa, joita ei hänen käsityskantansa mukaan pitäisi huomioida lainkaan. Mr. Osler valitti myös sitä, että yhtiön tilastoissa on enemmän työläisiä, mitä terästyöläisten unio oli etukäteen arvioinut.

Puhuen opiskelijakysymyksestä, Mine Millin lainopillinen neuvonantaja John Nelligan sanoi, että kenenkään on mahdotonta saada tietää ovatko opiskelijat väliaikaisia vaiko pysyväisiä työläisiä.

Työsuhdelautakunta keskeytti kuulustelut suorittaakseen lisää tutkimuksia asiasta ja tarkistaakseen edelleen teräsunion esittämiä jäsenanomuskortteja.

"Teräsunion epäonnistuminen ei ole yllätys meille", sanoi mr. Thibault maanantai-iltaisessa lausunnossaan. Me sanoimme jo useita viikkoja sitten, että terästyöläisten uniolla ei ole riittävästi jäsenanomuksia.

"Osasto No. 598 johtokunnan puolesta minä onnittelen Falconbridgen miehiä ja heidän naiskumppaneitaan siitä valtavasta työstä minkä he ovat suorittaneet Mine Millin puolustamiseksi.

"Nyt näyttää siltä, että kaikki ne esteet, jotka ovat eristäneet Falconbridgen ja Incon työläiset toisistaan, tulevat pian poistetuksi, ja että neuvottelut palkoista ja työolosuhteista voidaan aloittaa tänä vuonna", sanoi mr. Thibault lopuksi.

Vähintään 14 kuoli intialaisten pommittaessa Kashmiria

Siakot, Pakistan. — Pelastustyöläiset ryhtyivät viime viikonlopulla tapahtuneen pommituksen jälkeen etsimään työntötraktorin avulla ruumiita tämän kaupungin kauppakadun raunioista.

Sunnuntai-iltana ilmoitettiin, että niitä oli löytynyt 14 ja että niitä oli varmaankin lisää raunioiden peittämänä.

Sanomalehdistön antamien tietojen mukaan kauppakadulle oli pudotettu intialaisesta pommituslentokoneesta 1,000 paunan pommi viime perjantaina aiheuttaen suurimman siviilihenkilöiden kuolemansadon, mitä on koskaan aikaisemmin todettu Intian ja Pakistanin välisen julistamattoman sodan kuluessa.

Hyökkäys, joka suoritettiin aamunkoitossa, halpaannutti tämän lähellä Kashmirin rajaa sijaitsevan 150,000 asukkaan teollisuuskaupungin.

Kautta kaupungin kuultiin tankkien ja muun tykistön jylinä läpi yön. Kauppakeskuksessa, kaupungin keskellä, nähtiin vain harvoja ihmisiä liikkeellä ja miltei kaikki olivat pakomatkalla niiltä mailta, mistä uskottiin tulituksen tulevan.

Hallituksen toimesta ei olla vielä ryhdytty minkäänlaisiin toimenpiteisiin pakoon pyrkivien ihmisten leiriyttämiseksi ja niin ihmiset ovat pakenemassa tietämättä mihin heidän olisi ohjattava askeleensa.

RAUHANTYÖNTEKIJÄT ARVOSTELEVAT ULKOMAAN JOUKKOJEN HARJOITTAMISTA CANADASSA

Toronto. — Scarboro—East Yorkin sodanvastainen komitea (Scarboro—East York Anti-War Committee) on lähettänyt sanomalehdistölle seuraavan tiedotuksen:

Olemme kauhistuneita sen johdosta, että sanomalehdistön kautta saamiemme tietojen mukaan (Toronto Star, elokuun 17) joukko tankein, lentokonein ja ohjuksin varustettuja saksalaisia valmistautuu suorittamaan Canadan alueella sarjan sotilaallisia kokeita.

Canadan hallituksen suvaitsevaisuus on osoituksena moitittavasta ja kyynillisestä ylenkatsonnasta niiden ihmisten tunteita kohtaan, joiden miehet sadoin tuhansin uhrautuivat viimeisen kerran kahdessa maailmansodassa.

Me yksimielisesti tuomitsemme sen, että näitä kokeiluja suoritetaan meidän pyhällä maaperällämme täydellisenä niiden demokraattisten, humaanisten ja rauhanperiaatteiden kieltämisenä, joiden ylläpitämiseksi canadalaiset kuolivat.

Emme koskaan unhoita jotta sotilasopetuksen saanut veljesmurhamielen omaava Saksan kansa on kahdesti tämän vuosisadan kuluessa hukuttanut nuorisomme verivirtoihin mielettömässä joukkoteurastuksessa.

Emme voi koskaan hyväksyä sitä, että ryhtyisimme auttamaan sitä kansaa valmistautumaan kolmanteen maailmaa käsittävään teurastukseen aseiden meidän maaperällämme kokeilemisen kautta.

Me kysymme: mitä järkeä siinä on, että canadalaiset avustavat "Säästäkää lapsemme"-rahastoa ja lukuisia muita säätiöitä, joiden tarkoituksena on taistelu syöpää, sydänvikoja ja muita lukemattomia vitsauksia vastaan ihmiselämän jatkamismielessä jos samalla kertaa meidän oma hallituksemme salaliittoutuu tarkoituksella antaakseen käytännöllistä apua katumattomalle sodankäyntiin syyllistyneelle kansalle jotta sillä olisi mahdollisuus kokeilla kauhunaseitaan meidän omalla alueellamme?

Ja mitä merkitystä on sillä, että käytetään suuria summia rahoja nuorisomme opettamiseksi kun meidän hallituksemme selvästi osoittaa, että sen tarkoituksena on opettaa vain yhteistoimintaa ihmiskunnan vihollisten kanssa — maailmansodan jatkamista?

Mitä järkeä on siinä, että kannatamme Nobelin rauhanpalkinnon saanutta pääministeriä, jos kaikki tämä on parasta mitä hänen johtamansa hallitus voi tehdä maailman rauhantien tasoittamiseksi — sitä, että sallitaan minkä tahansa maan kokeilla inhimillistä hävitystä aikaansaavia aseita meidän omalla maaperällämme?

Varmaankin Canada on lähtenyt väärälle ladulle jos se näin alistuu aseteollisuuden omistajien välikappaleeksi. Me kannatamme varauksetta täydellistä aseistariisumista; sodan lopettamista; maamme kehittämistä voimaksi, joka vaikuttaisi konferenssipöydässä kansainvälisen turvallisuuden saavuttamiseksi; edistystä, rauhaa ja ihmiskunnan onnellisuutta.

Täten ilmoitamme, että emme hyväksy sotaa emmekä valmistautumista sotaan meidän maaperällämme, meidän aikanamme, ja niin kauan kuin meillä on äänioikeus — ja — kynämme.

* * *

Torontolaisilla rauhanpuolustajilla tilaisuus St. Clair Ave. kirkossa

Toronto. — Canadian Anti-Apartheid-komitea (rotuerottelu-vastainen) ilmoitti sanomalehdistölle tällä viikolla, että se on järjestänyt lauantaina lokakuun 2 päivänä Unitaarisessa kirkossa numerossa 175 St. Clair Avenue W. Torontossa, pidettäväksi syyskarnevaali siinä mielessä, että siten voitaisiin kerätä varoja maailmanlaajuisen protestin järjestämiseksi sen johdosta, että Etelä-Afrikassa on vielä jatkumassa rotusyrjintämieliala hallituspiirien keskuudessa.

Komitea esittää vetoomuksessaan, että tarkoituksena on vaatia samalla kaikkien poliittisten vankien vapauttamista ja että kaikkien avunanto tässä mielessä on tervetullutta.

Kirkon ovet avautuvat kello 1.30 iltapäivällä ja myyjäiset ja karnevaalit jatkuvat myöhään iltaan.

Tilaisuudessa näytetään Etelä-Afrikan tilannetta kuvaava filmi.

Tilaisuuden järjestäjät ovat luvanneet, että osanottajille tarjotaan syömistä ja juomista kautta päivän. Torontolaiset voivat saada lähempiä tietoja ottamalla puhelinyhteyden miss Margaret Smithiin numerolla 368-3735.

Toronton uuden kaupungintalon juhlalliset avajaiset olivat eilen

Kunniavieraana arkkitehti Viljo Rewellin leski

Toronto. — Toronton uuden kaupungintalon avajaisissa eilen oli vaikuttamassa kaikkein suurimmassa määrässä se mies, joka ei ollut itse siellä. Hän oli suomalainen arkkitehti Viljo Rewell, joka laati piirustukset tätä harvinaisen tyylikästä monikerroksista kahdesta puolikuun muotoisesta osasta koostuvaa rakennusta varten.

Miltei jokainen avaustilaisuudessa puhunut henkilö mainitsi, että Viljo Rewell oli laatinut piirustukset tämän $25 miljoonaa maksavan rakennuksen rakentamiseksi.

Rewell kuoli sydänhalvaukseen kymmenen kuukautta sitten. Hän ei päässyt näkemään luomuksensa juhlallisia avajaisia.

Puhujalavan edustalla uuden rakennuksen ulkopuolella olevassa ensimmäisessä rivissä oli kuitenkin Rewellin leski istuutuneena Nathan Phillipsin ja Suomen Canadan suurlähettiläs Karl Tikanvaaran välissä.

Juuri ennen puheiden alkamisen kontrollilautakunnan jäsen mrs. Margaret Campbell ojensi mrs. Rewellille keltaisia ruusuja. Mrs. Rewell kiinnitti ne valkoisen takkinsa rintaan. Pian tämän jälkeen saapui paikalle Canadan pääministeri Lester B. Pearson ja Ontarion pääministeri John Robarts, jotka molemmat tervehtivät ensin mrs. Rewellia ennenkuin he huomioivat muita läsnä olevia kutsuvieraita.

Canadan kenraalikuvernööri George Vanier julisti ilotulituksen valaistuksessa uuden rakennuksen virallisesti avatuksi. Hän katkaisi saksilla pormestari Philip Givensin ja Metron puheenjohtaja William Allenin kiinni pitämän nauhan osoituksena siitä, että uusi kaupungintalo oli virallisesti avattu.

Tilaisuuteen osallistui noin 14,000 ihmistä joista 5,500 kutsuvieraita, jotka kuulivat kenraalikuvernöörin ennustavan, että uusi kaupungintalo tulee innoittamaan uusia kaupungin arkkitehtejä.

Hän tähdensi, että kaupungin arkkitehtuurista kuvastuu useissa suhteissa kaupungin henki. Jos kaupungin rakennukset ovat liian ahtaita ja vanhanaikaisia, niin voi olla myös kaupungin henki. Mutta jos rakennukset osoittavat ylevää ajatusta, niin samalla ne innoittavat kansaa ylevämpiin tavoitteisiin.

VAPAUS
(LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. Eklund   Manager: E. Suksi
Telephone: Office and Editorial 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada.
Mailing Address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $9.00, 6 kk. $4.75, 3 kk. 2.75   USA:ssa 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25   Suomessa: 1 vk. 10.50, 6 kk. 5.75

Parlamentaarikkojen kokouksesta

Äkkipikaisesti käsiteltäväksi tulleiden vaaliasiain ja eräitten muiden tärkeiden kysymysten johdosta jäivät Ottawassa viime tiistaina kokoontuneen Kansainvälisen Parlamentaarikkojen unionin kokouksen asiat valitettavasti kyllä lapsipuolen asemaan lehtemme palstoilla.

Tunnettu tosiasia tietenkin on, että tällä kansainvälisellä parlamentaarikkojen kokouksella ei ole sellaisenaan mitään päätösvaltaa, eivätkä sen päätökset sido millään tavalla minkään hallituksen poliittisia käsiä. Tältä pohjalta sitä voitaisiin kyynillisesti sanoa "juttutuvaksi" ja jättää asia siihen. Toisaalta on kuitenkin perää siinä, että hallitukset eivät voi olla kuuntelematta sitä, mitä sanotaan kapitalistisia, sosialistisia ja linjoittumattomia maita edustavien parlamentaarikkojen kokouksessa, missä on alustavien tietojen mukaan noin 600 edustajaa kaikkiaan 61 maasta. Selvää on, että tällaisella kokouksella on melkoinen vaikutus maailman yleiseen mielipiteeseen, huolimatta lainkaan siitä, vaikka kokouksen päätökset eivät sidokaan hallitusten käsiä.

Kun tätä kansainvälistä parlamentaarikkojen kokousta pidetään nyt ensimmäisen kerran Canadassa, Ottawassa, niin meillä canadalaisilla on tällä kertaa parempi mahdollisuus tutustua siellä esitettäviin kannanmäärittelyihin. Johtuen siitä, kun pääministeri Pearson hajoitti tiistaina parlamentin ja määräsi pidettäväksi uudet vaalit marraskuun 8 päivänä, Canadan alahuoneen jäsenet eivät asiallisesti puhuen edusta tässä kokouksessa ketään muita kuin itseään, mutta hyvä on, että he "ammattipolitiikantekijöinä" ovat kuitenkin mukana.

Kokouksen aattona ja avajaispäivänä oli ilmeistä, että parlamentaarikkojen keskuudessa on linjoittuminen tapahtunut tämän hetken polttavimpien kysymysten pohjalta. Samalla kun esimerkiksi lännen, erikoisesti Yhdysvaltain edustajat yrittivät saada estetyksi Vietnamin kysymyksen liittäminen työlistalle, Neuvostoliiton edustajain toimesta vaadittiin tällaisten päivänpolttavien kysymysten avointa käsittelyä. Kansainvälisen Parlamentaarikkojen Union johtokunnalle eli hallinnolle esitettiin kokouksen aattona Neuvostoliiton ja Yhdistyneen Arabitasavallan päätöslauselmaehdotus, minkä mukaan olisi tämän kokouksen nimissä vaadittu Yhdysvaltoja lopettamaan Pohjois-Vietnamin raakamainen pommitus, kuten päätöslauselmaluonnoksessa sanottiin, tuottamaan sotajoukkonsa ja aseensa pois Vietnamista, purkamaan sieltä sotilastukiasemansa ja kunnioittamaan vietnamilaisten oikeutta itse päättää omista asioistaan.

Johtokunnan kokouksessa hyljättiin tämä päätöslauselmaehdotus äänin 44—15, kahdentoista jäsenen pidättyessä äänestämästä. Arabimaiden asiallisesti samansuuntainen päätöslauselmaehdotus hyljättiin myöhemmin 43 äänellä 23 ääntä vastaan, 6 maan pidättyessä äänestyksestä.

Tästä huolimatta oli kokouksen ensimmäisenä päivänä selvästi nähtävissä, että Vietnamin sota ja Kashmirin kiista olivat ylimpänä Ottawaan tulleiden parlamentaarikkojen mielissä.

Tästä kymmenpäiväisestä kokouksesta omistettiin kaksi ensimmäistä päivää yleiskeskustelulle maailman nykytilanteesta ja tämän keskustelun yhteydessä todettiin ilman muuta, että sellaisia päivänpolttavia kysymyksiä kuin esimerkiksi Vietnamin sota, ei voida työntää vihreän veran alle missään sellaisessa tilaisuudessa, missä halutaan vakavasti keskustella nykymaailman ongelmista. Puolan edustaja Jan Karol Wende ilmaisi varmaan tuhansien canadalaistenkin tunteet tuomitessaan Yhdysvaltain sotatoimet Etelä-Vietnamissa ja Pohjois-Vietnamin pommitukset. "Nämä (sota) ohjelmat ovat vastoin kansojen moraalilakeja ja ne loukkaavat kansojen itsemääräämisoikeutta", sanoi mr. Wende.

Toisaalta Australian edustaja W. J. Aston paljasti oman palveluhaluisuutensa yrittämällä oikeuttaa Yhdysvaltain likaisen sodan Vietnamia vastaan väittämällä, että vietnamilaiset ovat muka syyllistyneet itse hyökkäykseen vietnamilaisia vastaan, eli kuten hän sanoi, Etelä-Vietnamia on autettava joutumasta "ulkomaiseen kontrolliin" oletettavasti Pohjois-Vietnamin hyökkäysten takia.

Liittyen niihin hyväätarkoittaviin canadalaisiin, jotka toivottavat vierasmaalaiset parlamentaarikot tervetulleiksi Canadaan, me jäämme mielenkiinnolla seuraamaan Ottawassa nyt kokoustaan jatkavien parlamentaarikkojen kannanmäärittelyjä ja työn tuloksia.

"Inhimillistä" kaasusotaa

Yhdysvaltain sotavoimat ovat jälleen turvautuneet kaasusotaan Etelä-Vietnamin siviilejä, erikoisesti naisia ja lapsia vastaan. Tällä kertaa on kysymys kyynelkaasun käytöstä "inhimillisessä tarkoituksessa", kuten on taas selitetty.

Aikaisemmin jenkkiupseerit käyttivät "vain pahoinvointia" aiheuttaneita kaasuja, jotka eivät kuulemma tapa terveitä ja voimakkaita ihmisiä, mutta ilmeisesti kyllä vanhuksia, lapsia ja sairaita. Silloin yritettiin oikeuttaa tämä hirveä teko sillä, että tällaisen myrkkykaasun käyttö on lopultakin "inhimillisempää" kuin se että siviilejä tapettaisiin joukkomitassa.

Nyt meille vakuutetaan, että nimenomaan naisia ja lapsia vastaan on Yhdysvaltin toimesta käytetty pelkästä ihmisystävyydestä kyynelkaasua, joka ei liioin tapa terveitä ja voimakkaita . . . Yhdysvaltalainen AP-uutistoimisto kertoi tästä asiasta syyskuun 8 pnä mm. seuraavaa:

"USAn merijalkaväkiyksiköt ovat käyttäneet kyynelkaasua saadakseen naisia ja lapsia pois tunneleista ja luolista, missä on luultu olleen piiloitettuna henkilöitä, joita epäillään Vietkongiin kuuluviksi, tiedoitti USAn eräs sotilasasiain puhemies eilen.

"Hän sano, että eräs omilla valtuuksillaan toiminut pataljoonankomentaja käytti kyynelkaasua sunnuntaina (syysk. 5 pnä) 'kaikkein harmittomimpana' keinona saadakseen etelävietnamilaiset naiset ja lapset pois tunneleista ja luolista. Hän sanoi, että he eivät kärsineet mitään muuta kuin kyynelkaasun aiheuttamaa itkeytystä.

"Tämä raportti saatiin aikana jolloin arviolta 5,000 USA:n merijalkaväen miestä yhdessä Etelä-Vietnamin joukkojen kanssa aloitti suurhyökkäyksen Batangan niemimaalla. He kohtasivat vain pientä vihollisen vastarintaa. 'Me emme ole tavanneet mitään Vietkong-yksikköjä, joita sanottiin sillä alueella olevan', sanoi merijalkaväkijoukkojen puhemies. "Nykyiset vihjeet osoittavat heidän poistuneen'."

Lisäuutisissa kerrotaan tähän ovat kokonaan aiheettomia. USA on jälleen syyllistynyt, tosin "vaarattomaan" kaasusotaan. Asiaa ei paranna lainkaan se, vaikka väitetään, että kaasusotaa siviilejä, naisia ja lapsia vastaan on käyty muka vain jonkun pataljoonankomentajan päähänpistosta — ikäänkuin USA:n pataljoonankomentajat eivät olisi vastuussa edesottamisistaan korkeimmille upseereille ja lopulta USAn hallitukselle.

Ja vaikka "suurhyökkäyksessä" ei kohdattu juuri mitään "vihollisen vastarintaa", siitä huolimatta tilanne oli muka niin vakava, että siellä oli "inhimillisyyssyistä" käytettävä kyynelkaasua turvattomia naisia ja lapsia vastaan.

Mitä kaikkea vielä pitääkään kuulla!

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Tili Hänninen, Long Lake, Ont., täyttää perjantaina, syyskuun 17 päivänä 78 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

'Haluaa tietää...'

Washington. — "Rikollisuus on kuin palse Amerikan kasvoilla", lausui presidentti Johnson puhuessaan rikollisuutta vastaan taistelevan yleiskansallisen komission jäsenille. "Se on uhkana kaduillamme. Se heikentää kaupunkejamme. Se turmelee nuorisomme. Se on ennenkuulumattomien kärsimysten ja uhrien lähteenä. Haluan tietää, miksi yksi kolmannes kaikista ennenaikaisesti vapautetuista rikollisista syyllistyy uudelleen rikoksiin. Haluan tietää, miksi yksi ihminen rikkoo lakia, kun toinen samoissa olosuhteissa ei sitä tee. Haluan tietää miksi narkomaanien lukumäärä nuorison keskuudessa kasvaa. Haluan tietää, miksi järjestelmällinen rikollisuus jatkuvasti kasvaa kaikista ponnistuksistamme huolimatta".

Presidentti Johnson antoi komission tehtäväksi löytää vastaukset näihin kysymyksiin ja valmistella ohjelmaa "tehokkaiksi toimenpiteiksi rikollisuuden poistamiseksi".

Kiitti kunniasta

Washington. — Neuvostoliitto on kohteliaasti torjunut presidentti Johnsonin esittämän kutsun lähettää neuvostoliittolainen tiedemies seuraamaan amerikkalaisten seuraavaa miehitettyä avaruuslentoa, ilmoitettiin Valkoisesta talosta keskiviikkona.

Valkoisesta talosta ilmoitettiin kuitenkin, että kutsu, jonka Johnson julkisesti esitti Neuvostoliitolle kaksi viikkoa sitten, on edelleen avoin.

Kirjeitä

LISÄÄ HÖLMÖYTTÄ

Tuskin ovat hymyn rypyt päässeet oikenemaan sokeritehdasjutun takia kun Helsingistä kuuluu uutisia samanlaatuisesta tapahtumasta. Tällä kertaa kaupunki taisi sentään vetää pitemmän korren, mutta niinhän sitä sanotaankin, että tasan ei käy onnen lahjat.

Eräässä Suomen lehdessä olleessa uutisessa kerrotaan seuraavaa:

"Vallan kummallisen erehdyksen on Lohjan Kalkkitehdas Oy tehnyt myydessään Vuosaaresta Helsingin kaupungille alueita, joita se tarvitsee yhä toimintansa jatkamiseen. Erehdyksessä myydyllä alueella sijaitsee yhtiön rakentamia asuintaloja ja erilaisia rakennelmia, kuten betonitehdas, pumppaamoja, puhdistuslaitoksia ym.

Yhtiö on anonut, että Helsingin kaupunki vuokraisi yhtiölle erehdyksessä myydyt alueet. Kiinteistölautakunta käsitteli asiaa toistamiseen ja päätti ehdottaa kaupunginhallitukselle, että yhtiölle vuokrattaisiin yhteensä 10 hehtaarin suuruiset alueet vuosiksi 1970—75 saakka. Kertakaikkisena vuokrana peritään 50,000 markkaa."

Ties kuinka paljon tällaisia hölmöyksiä on ennen maailmassa tehtykään, mutta nyt kun maailma on niin paljon "pienentynyt", niin tapahtumien aallot kantautuvat valtamerien ylikin.

Työläisten tekemät erehdykset ovat tällaisiin "erehdyksiin" verrattuina vain kuin luuan päältä putoaisi lattialle.

Mikähän on seuraava siitä päin kuuluva hölmöläisjuttu? Sanotaanhan, että kaksi ei menee ilman kolmatta. — LSP.

Mauritania, malmitasavalta Saharassa

Mauritania on tasavalta Luoteis-Afrikassa, entinen Ranskan siirtomaa, itsenäinen vuodesta 1960.

- **Pintaala: 1.1 milj. km² suurimmaksi osaksi erämaata.**
- **Asukasluku: vajaa 1 milj., siis alle yksi asukas/km². Väestö pääasiassa arabialais-berberilaista seka-kansaa, lisäksi arabeja ja neekereitä.**
- **Kieki: ranska.**
- **Uskonto: muhamettilaisuus.**
- **Pääkaupunki: Nouakchot, noin 15,000 asukasta.**
- **Talous: kaksi kolmasosaa väestöstä saa toimeentulonsa paimentolaisina, luonnonrikkauksista ja on vielä paljon ottamatta käyttöön. Maa on assosioitunut EEC:hen, vie rauta- ja kuparimalmia, karjatuotteita, kalaa, suolaa ja taateleita.**

Kun lentokone joskus 30-luvulla lensi Casablanca—Dakar linjalla Kedia l'Idjilin vuoriston yli, lentäjät eivät ymmärtäneet mitä tapahtui: kompassineula alkoi yhtäkkiä pyöriä kuin hurmioissa oleva dervissi. Ja maurilaiset paimenet luulivat, että pahat henget olivat noituneet heidän vuorensa: olihan nyt ennen näkemätöntä, että kivet ovat ruosteen peitossa.

Sitten saapuivat Mauritanian Saharaan tiedemiehet, jotka löysivät selityksen, ja heidän perässään liikemiehet, jotka käyttivät saatuja tietoja hyväkseen. Järjestelmällisesti tutkittu rautamalmiesiintymä, joka sijaitsee lähellä ranskalaista Fort Gouraud'ta, osoittautui tavattoman runsaaksi: noin 125 miljoonaa tonnia avolouhinnalla saatavaa malmia, jonka rautapitoisuus on lähes 70 prosenttia, siis Ruotsin rautamalmin veroista. Avolouhoksen alla on vielä ainakin 80 miljoonaa tonnia.

AFRIKAN RUHR

Kedia d'Idjilin rautamalmiesiintymä, de Gaullen "Force de Frappeta" (ydinvoimia) kiinnostava Tabrinkoutin wolframi, Akjoutin kuparikaivokset ja lopulta vielä vuoriöljy, jota edelleen toivotaan löytyvän alangolta, ovat entisen Ranskan siirtomaan Mauritanian nykyisen historian polttopisteitä, tuon maan, josta tuli marraskuussa 1958 autonominen Ranskan Communauten jäsenmaa nimeltä "Islamilainen tasavalta" ja päivälleen kaksi vuotta myöhemmin itsenäinen.

Näin sanovat ranskalaiset koulukirjat, mutta paljon osuvammin sitä kuulee ranskalaisissa liikemiespiireissä kutsuttavan "Afrikan Ruhrin alueeksi". Niinpä eri maiden rahamiehet ovat perustaneet yhtymän nimeltä Miferma (Societe des Mines de Fer de Mauritanie eli Mauritanian rautakaivosyhtymä). Osakkeista on 51 prosenttia ranskalaisten hallussa, loput jakaantuvat italialaisten, englantilaisten espanjalaisen ja länsisaksalaisten kesken. Mauritanian valtiolla on 5 prosenttia osakkeista. Miferman osakepääoma on tällä hetkellä noin 226 miljoonaa frangia.

Ennen kuin rautakaivokset saattoivat lähteä käyntiin, karulle seudulle täytyi järjestää asunnot noin 10,000 ihmiselle ja ennen kaikkea rakentaa rautatie Fort Gouraudista Port Etienneeen Atlantin rannalle. Rautatien rakennustyöt aloitettiin vuonna 1961 ja 675 kilometrin pituinen rata avattiin virallisesti heinäkuussa 1963. Nykyisin kuljetetaan päivittäin 17,000 tonnia malmia satamaan.

Nyt jo melkoiset voitot jaetaan tasan Miferman ja Mauritanian valtion kesken.

MAURIEN MAA

Mauritania on melko tarkalleen kolme kertaa suurempi kuin Suomi, mutta asukkaita on vain noin viidesosa siitä mitä Suomessa. Väestöstä on suurin osa maureja sekoittuneiden arabien ja berberien jälkeläisiä, 25 prosenttia asukkaista on neekereitä, "maures noirs" (mustia maureja). Siirtomaakaudella syntyneet erimielisyydet näiden kahden väestöryhmän välillä ovat

(Jatkuu seuraavalla sivulla)

Poliittista sirkustaidetta.

Mitä muut sanovat

SOINTULAN VASTAKOHTA

Alert Bay, B.C. — Varustettuna kirjoilla, pysyillä ja jousipyssyillä, 13-henkinen amerikkalainen individualistien ryhmä on asettunut asumaan käyttämättömään metsäkämppään 250 mailia Vancouverista pohjoiseen.

Heidän luonaan vierailleet metsikkölentäjät sanovat näiden amerikkalaisten tarkoituksena olevan vapaayritteliäisyyden keitaan muodostaminen tälle manereelle, mikä on joutumassa kommunistien haltuun.

Indianasta tulleen ryhmän eräs puhemies sanoi tiistaina, että ryhmän tarkoituksena on päästä eroon kaikesta — ihmiset, kommunismi, sosialismi ja Mikkihiiri-sarjakuvat mukanluettuna . . .

Nämä pioneerit saapuivat Wakeman Soundiin kymmenen päivää sitten tuoden mukanaan pieniä ampuma-aseita, laatikoittain ammuksia, 2 moottoripyörää, riittämättömästi ruokaa eikä lainkaan savukkeita.

He sanoivat valinneensa tämän jylhän vuonomallisen laakson B.C:n ylenkatsotulta paikalta aloittaakseen uuden elämän itselleen ja lapsilleen vapaina, kuten he sanovat, Yhdysvaltain kumileimasinfilosofiasta . . .

Nämä perheet ovat asettuneet omin luvin (squatters) asumaan MacMillan Bloedel and Powell River Co:n käyttämättömänä olevalle metsäkämpälle . . .

31-vuotias Dave Stafford sanoi, että Wakeman Sound valittiin (uudeksi asuinpaikaksi) siksi kun uskotaan, että se antaa mainion suojan sellaista aika-ajottaista ydinasesotaa vastaan, minkä tuloa hän odottaa. Hän alleviivasi sitä, että heidän muuttonsa tarkoituksena on paeta, kuten hän sanoi, sairaan yhteiskunnan kaikkia seikkoja — eikä ainoastaan sotilaallisia seikkoja . . . — CP:n uutistieto syysk. 8 pnä 1965.

EPÄUSKOISIA "USKOVAISIA"

Canadan yhdistyneen kirkon (United Church of Canada) evankeliumikomission suorittaman kansallisen tutkimuksen perusteella juuri julkaistussa raportissa sanotaan että: edustavasta vakituisesti ja epäsäännöllisesti kirkossa käyvästä 209 seurakunnan 1,955 jäsenestä 16 prosenttia ei usko Jumala-olemukseen; 19 prosenttia hylkää Jeesuksen jumaluuden; 35 prosenttia hylkää neitseestä syntymisajatuksen; 44 prosenttia ei usko henkilökohtaiseen olemassaoloon kuoleman jälkeen; ja 60 prosenttia hylkää Raamatun kertomukset ihmeistä.

Ehkä vieläkin hämmästyttävämpää: Canadan yhdistyneen kirkon johtaja (moderator) Rev. E. M. Howse sanoi äskettäin, että hän henkilökohtaisesti ei usko Jeesuksen Kristuksen fyysilliseen ylösnousemukseen.

— Sylvia Fraser, Star Weekly.

KIISTA ALKOI JO 18 VUOTTA SITTEN

Lontoo. — Intia ja Pakistan alkoivat kiistellä Himaljan juurella sijaitsevasta Jammun ja Kashmirin alueista 18 vuotta sitten, eli välittömästi sen jälkeen kun Englannin entinen dominio Intia jaettiin muhamettilaisten ja hindulaisten kesken Pakistaniksi ja Intiaksi.

Vuodesta 1947 lähtien YK on yrittänyt palauttaa rauhan tähän väkivallan ja uskonnollisten ristiriitojen koettelemaan entiseen ruhtinaskuntaan. YK:n edustajilla ei kuitenkaan ollut mainittavaa menetystä välitystoimissaan.

Kashmirin alue käsittää yli 207,200 neliökilometriä ja asukkaita siellä on noin 4,700,000, näistä 80 prosenttia muhamettilaisia.

Kashmirin silloinen maharadja sir Hari Singh, joka itse oli hindu, liittyi Intiaan 27. lokakuuta 1947. Pakistan ei kuitenkaan hyväksynyt tätä liittoa ja on siitä lähtien vaatinut kansanäänestyksen toimittamista Kashmirissa.

Vuonna 1947 maharadja luovutti vallan sheikki Mohammed Abdullahin johtamalle hallitukselle. "Kashmirin leijonana tunnettu sheikki oli muhamettilainen ja Kashmirin suurimman poliittisen puolueen, kansalliskonferenssin, johtaja.

Taistelu Kashmirissa jatkui ja muhamettilaiset muodostivat oman "hallituksensa" Azad Kashmirin (Vapaan Kashmirin). Pakistan lähetti joukkojaan Azad Kashmirin avuksi ja Intian ja Pakistanin armeijat joutuivat vastakkain.

Joulukuussa 1947 Intia kehotti YKn turvallisuusneuvostoa julistamaan Pakistanin hyökkääjäksi, koska se Intian mielestä oli avustanut heimosotureita tunkeutumaan Intian alueelle luoteesta.

Pakistanin mielestä maharadjan liittymissopimus oli ristiriidassa hänen aikaisemmin Pakistanin allekirjoittamansa "status quo" sopimuksen kanssa, joka laadittiin heti, kun Intia oli jaettu.

Intia ja Pakistan solmivat tulenlopettamissopimuksen uudenvuoden päivänä 1949 ja YK:n turvallisuusneuvosto asetti erityisen valiokunnan valvomaan sen noudattamista. Aselepolinja määrättiin ja vahvis-

(Jatkuu seuraavalla sivulla)

PÄIVÄN PAKINA

SAIPPUA PARANTAVANA LÄÄKKEENÄ

Kun Suomen laitakaupunkien sakilaiset puhuivat kauan aikaa sitten eli meidän vihreytemme päivinä siitä, että pitää vetää enemmän saippuaa vaarin silmille, he tarkoittivat sillä joitakin koirankonsteja huliganisminsa edistämiseksi.

Siten ainakin me asian ymmärsimme.

Mutta kun nyt selitetään, että saippualla voidaan tehdä muutakin kuin auttaa likaisten vaatteiden pesua ja naamataulun siistimistä — tahtoo sanoa, kun halpana pidetty saippua ylennetään odottamatta yhteiskunnallisten pulmien kaikkiparantavaksi patenttilääkkeeksi, niin se tahtoo käydä väkisin vähän yli ymmärryksen.

Näin se on kuitenkin noussut yhteiskuntaelämän tärkeäksi parantajaksi.

Emme tietenkään halua jättää sellaista käsitystä, että aliarvioisimme saippuan tärkeyttä. Kaukana siitä. Jos pitää paikkansa se, että "hyvällä lapsella on monta nimeä", niin saippua on ilmeisesti yksistään nimipaljoutensa puolesta tällainen "hyvä lapsi".

Mehän tunnemme esimerkiksi iho-, ikkuna-, kasvo- ja partasaippuan; kauneus-, kylpy-, lääke-, pesu-, pyykki-, talous- ja toalettisaippuan; kiillotussaippuan; haju-, hieno- ja silkkisaippuan; hartsi-, kali-, kalkki-, lanoliini-, liima-, natrium-, nylon-, rikki-, terva-, ydin- ja öljysaippuan; kanki-, muna-, neste- ja tankosaippuan; koti-, osto- ja tehdassaippuan; lastensaippuan sekä monenlaiset hiutalesaippuat jne.

Mutta yhteiskuntapulmien parannussaipua on sentään jotakin uutta!

Kaikesta huolimatta New York Times Servicen Saigonin uutisessa kerrottiin syyskuun 9 pnä näin: "Presidentti Lyndon B. Johnsonin erikoislähettiläs (New Yorkin yliopiston lääkintäkeskuksen erään jaoston johtaja, tri Howard Rusk) esitti eilen laajakantoisen ohjelman, jonka mukaan Yhdysvaltain kansa voi auttaa Vietnamin sodan uhreja.

"Tri Rusk sanoi kirjeenvaihtajille, että . . . vietnamilaiset pakolaiset tarvitsevat saippuaa kipeämmin kuin mitään muuta . . ."

Ja torontolainen aamulehti otsikoi mainitun uutistiedon seuraavasti: "Vietnam tarvitsee saippuaa enemmän kuin muuta, sanoo Johnsonin lähettiläs." Helvettiin siis rauha ja rakentava työ kunhan vain saadaan Vietnamiin ehtaa amerikkalaista saippuaa!

Kuten huomataan, saippuasta on tullut muiden hyveittensä lisäksi myös erinomainen poliittinen "tulsu" eli työkalu.

Merkillepantavaa kuitenkin on, että vaikka tämä keksintö kantaa "Made in USA"-leimaa, amerikkalaiset eivät itse siihen ilmeisestikään usko koska samanaikaisesti kerrottiin eräässä toisessa uutistiedossa, että Etelä-Vietnamiin on lähetetty lisää sotamiehiä siinä määrin että yhdysvaltalaisjoukkojen miesvahvuus lähentelee jo 125,000:tta, minkä presidentti Johnson määritteli tavoitteekseen.

Toisaalta on syytä panna merkille, että tri Rusk on tässä saippua-asiassa vain suuna. Säkkinä on ilmeisesti Yhdysvaltain asevoimien korkein päällystö, koska USA:n Tyynenmeren laivaston komentaja on jo aikaisemmin esittänyt pyynnön, jotta Etelä-Vietnamiin lähetettäisiin mahdollisimman paljon saippuaa. Hänen kerrotaan perustelleen tätä saippualähetyspyyntöä sillä, että vietnamilaisten keskuudessa on paljon ihosairauksia, jotka ovat johtuneet puhdistumismahdollisuuksien puutteesta.

Me emme tietenkään vastusta saippuan lähettämistä Etelä-Vietnamiin. Kaukana siitä. Mutta miksi puhua "saippuan lähettämisen tarpeesta" silloin kun Yhdysvalloista lähetetään sinne pyytämättä pommeja, tykkejä, sotilaslentokoneita ja kaikenlaista muuta tappotavaraa?

Muuten, mikäli amerikkalaiset poliitikot tekisivät parannuksen veriruskeista synneistään ja rupeaisivat lähettämään Etelä-Vietnamiin pommien ja kaasujen asemesta saippuaa, niin se olisikin heiltä ensimmäinen siisti teko sillä maailmankolkalla.

Ovat ne muuten sivumennen aika poikia ne amerikkalaiset tohtorit ja muut viskaalit.

Ensin he aiheuttavat sotatoimillaan sanoinkuvaamattomia kärsimyksiä ja kurjuustilanteita esimerkiksi Vietnamin kansalle — ja sitten he tulevat esiin suurina humanisteina, joille ei ole mikään niin rakasta kuin heidän sotansa uhrien "avustaminen", vaikka siihen menisi osa Yhdysvaltain paljon mainostettavasta saippuaylituotannosta. — Känsäkoura.

URHEILUPAKINAA

Suurjuhlat ovat taaskin muistojen "mailla", samoin niiden yhteydessä pidetyt liittomme mestaruuskilpailutkin. Kuten jo on lehden palstoilla ilmennyt, olivat nämä nyt vietetyt suurjuhlamme taaskin ennätysmäiset kaikin puolin. Lauantaipäivänkin ohjelmaa oli kerääntynyt seuraamaan ennätysmäärä yleisöä ja osanotto kilpailuihin oli valtava, noin satakunta urheilijaa oli mittelemässä paremmuutta ja yhteisvoimistelussa esittivät hyvin harjoiteltua ja kaunista ohjelmaansa kuudettakymmentä nuorta.

Mestaruuskilpailut olivat muutenkin liittomme historian ehkä parhaat, sillä kokonaista yhdeksän uutta liiton ennätystä niissä saavutettiin ja vielä yhtä "sivuttiin". En ainakaan muista tuollaista ennätyksien rikkomista ennen tapahtuneen ja tämän tekivät liittomme nuoret urheilijat joille siis nostamme "hattureuhkaamme" oikein tosimielessä. Joukosta erottautui useitakin, aivan "teräkunnossa" olevia, kuten liiton pikamatkojen ja ennätyksien saavuttaja Roy Paananen, Sergio Conte parhaana yleisurheilijana, Bill Heikkilä, Don Hutman, Bob ja Tim Minor, Brian Bush joukkoineen, Voitto Salonen, Brenton-veljekset sekä niin monet muut osaaottaneet sekä "kauniimmalla puolella" Julie Lane, Vilma Rönkä, Karen Price, Margit Hämäläinen, Gloria Havimäki, muutamia mainiten ja vielä tuo nuorin joukko, Keijo Kinos, S. Heley ja Stanley Penttinen, joista jonkun ajan perästä saamme kuulla enemmänkin.

Itse kilpailuthan olivat mitä jännittävimpiä joka lajissa ja sarjassa ja hyviäkin urheilijoita jäi ilman "prenikkaa" niitä kun ei annettu kuin parhaalle kolmelle. Seuroista "isännöi" tällä kertaa Toronton Yritys, joka veikin parikin vaikeasti voitettavaa kiertopalkintoa samoin kuin Viestikin; parhaan pikamatkan palkinto meni Torontoon, kentän parhaan urheilijan Sudburyyn.

Mestaruuskilpailumme antoivatkin hyvän kuvan liittomme "kuolleesta' urheilusta, kuten asiaa on joltakin taholta merkkailtu. Hyvät kisat.

J.K. — Sain juuri puhelinsoiton "rahaministeriltä", jossa hän huomautti, että niin seurojen kuin yksityistenkin olisi aivan pikapuoliin tilitettävä niistä 40-vuotisjulkaisuista kertyvät maksut, ne voi kaikki tilittää, vaikka ei niitä ehkä olisi kaikkia myytykään, sillä liittomme haluaa saada painatuskustannukset maksuun mitä pikimmin, ymmärrettävistä syistä. Siis tilityksiä vaan tännepäin, sanoi asianomainen ja siihen yhtyy Vaasan Jukkakin.

Star järjestää syysjuhlan 26 pnä

St. Catharines. — Paikallinen v.-ja u.-seura Star päätti kokouksessaan järjestää syysjuhlat tai "kemut' seuran huoneustolla kuluvan syyskuun 26 päivänä, siis seuraavana sunnuntaina. Varmaa tietoa ei vielä ole siitä, mitä kaikkea sinne varataan. Puhetta oli kuitenkin siitäkin, että jos kysyttäisiin piknikkipaikkaa jostakin, vaan tultiin siihen tulokseen, että viisainta on nyt olla seuran omalla huoneustolla jos sattuu sateinen syyspäivä silloin olemaan ja niinmuodoin tehtäisiin suurta vahinkoa yksityisten huoneille. Mutta kun ollaan haalilla, niin silloin mahtuvat kaikki sisään jos sataa ja jos on hyvä ilma, niin silloin voidaan vaikka pelata krokettia.

Sateet eivät ole tänä syksynä olleet mitään outoja ilmiöitä. Toivotaan nyt kuitenkin, että silloin on kaunis syyspäivä. Tämä onkin vasta sellaista alkuvalmistelua tulevia juhlia varten suuren yleisön tiedoittamiseksi, että jotakin on jo tulossa. Lähempiä tietoja tuonnempana. Pidetäänpä tk. 26. päivä mielessä. — U.

Seurapelitilaisuus Sault Ste. Mariessa

Lehtiemme hyväksi on Steelton haalille päätetty pitää seurapelitilaisuus 22 päivänä kello 7.30 ip. Siellä on hauskaa kaikille ja hyvät lahjavoitot, joten älkää kukaan jääkö pois. Tämän yhteisen asian hyväksi meidän on kaikkien toimıt tava. Siellä sitten tavataan. — F.I.

Tyrmätyn nyrkkeilijän taju palasi

Lontoo. — Meksikolainen nyrkkeilijä Jesus Saucede oli tajuttomana vielä keskiviikkona skotlantilaisen John O'Brienin tyrmättyä hänet viikko sitten tiistai-iltana Lontoossa neljännessä erässä.

Saucede kaatui lattiaan saatuaan iskun. Hänet vietiin kiireesti sairaalaan, mutta lääkärit sanoivat, ettei häntä voida tällä hetkellä leikata hänen tilansa vuoksi.

Saucede alkoi keskiviikkona palata tajuihinsa, ilmoitettiin myöhemmin sairaalasta, jossa hän on hoidettavna. Hän oli ollut tajuttomana yli kaksitoista tuntia.

—•—

4x220 yardin ME nyt 8.07,3

Itä-Berliini. — Itä-Saksan vapaauimarit jatkoivat keskiviikkona jaardimatkojen ME-yrityksiä ja nyt heidän onnistui saavuttaa miesten 4 x 220 jaardin vapaauintiviestissä aika 8.07,3, joka on tasan sekunnin parempi kuin heidän omissa nimissään oleva aikaisempi ME.

Nyt ennätykseen yltäneessä joukkueessa uivat Müller, Poser, Gregor ja Wiegand. Ennätys saavutettiin Leipzigin EM-altaassa.

Tehdasvalmisteisia baareja

Moskovan alueella sijaitsevan Petrovskin kauppaliikkeiden konetehdas on ryhtynyt valmistamaan koottavia baareja. Tehtaan valmistamista standardirakennelmista voidaan kootat monia erityyppisiä kahviloita ja ruokaloita. Rakennelmat on piirretty kauppaliikkeiden ja ruokaloiden suunnitteluinstituutissa. Instituutti on jo suunnitellut mm. 240 henkilön kahvilan ja 300 henkilön ruokalan. Niissä ei tule koskaan olemaan melua, kaiken hälyn nielee erikoislevyistä valmistettu katto. Talvisin ruokapaikan lattia on vakiolämmin, sillä johdot on asennettu sen alle. Helteellä ruokalaan voidaan muodostaa kaksi avokuistia, joihin mahtuu 120 vierasta. Tehdas on jo valmistanut 700 tällaista koottavaa ruokalaa ja kahvilaa, tänä vuonna on tarkoitus valmistaa vielä parisensataa.

KANNATTAKAA LIIKKEITÄ, JOTKA ILMOITTAVAT VAPAUDESSA!

Omnibus-kirjojen kolme suurteosta

MAUPASSANTIN PARHAAT

306 SIVUA - HINTA SID. $4.50

Maupassantin parhaat sisältää kaksikymmentäkaksi novellia, jotka kuuluvat mestarin parhaimmistoon: Huviretki, ystävykset, seikkailu Pariisissa, pelkuri, neiti Fifi, Marroca, hullu, palvelustytön tarina, merkki, pierrot, kevät, rouva Parise, Rosalie Prudent, tuo ihmeellinen Marin, Martinin tyttö, anteeksianto, Simonin isä, övi, kunniamerkki, vuokraemäntä, Andren vaiva, halko, sijainen; kärpänen, rouva Hussonin ruusupoika, isä Amable, satama ja sateenvarjo.

AIKAMME MESTARIKERTOJIA

318 SIVUA - HINTA SID. $4.50

Ruotsin Akatemian vuosittain jakamasta Nobelin kirjallisuuspalkinnosta on muodostunut eräänlainen kirjallisuuden korkein mittapuu. Valitsijoiden tehtävä on epäilemättä vaikea ja epäkiitollinen. Niiden runsaan kuuden vuosikymmenen aikana, jolloin tätä tunnustuspalkintoa on jaettu, onkin syystä tai toisesta useita aikamme merkittäviä kirjailijoita unohdettu tai jätetty syrjään. Tähän Omnibus-sarjaan on valittu kaksikymmentä mestarikertojaa, joiden kirjallinen elämäntyö — varmasti paremmin kuin monien palkittujen — ollut tämän tunnustuksen arvoinen. Kirjassa esiintyvät tunnetuimmasta kuolinvuotensa mukaisessa järjestyksessä: Zola, Tsehov, Tolstoi, Twain, Strinberg, James, Proust, Mansfield, Conrad, Kafka, Lawrence, Gorki, Joyce, Woolf, Musil, Dreiser, Andersen-Nexö, Brecht, Kazantzakis ja Blixen.

KAIKKIEN AIKOJEN RAKKAUS

322 SIVUA - HINTA SID. $4.50

on perin epäsovinnainen rakkauskertomusten valikoima. Sen kirjoittajat ovat tutkineet rakkauden arvoitusta eri aikoina ja erilaisissa elämänympäristöissä. Kirjoittajien joukossa on sellaisia rakkauden mestarikuvaajia kuin Guy de Maupassant, Colette, Anton Tsehov, D. H. Lawrence, Thomas Mann, Wolfgang Borchert, Halldor Laxnes ja Mika Waltari. Tässä valikoimassa avautuu vivahteikkaita näkymiä rakkauden alati uuteen ja elävään maailmaan.

Tilatkaa osoitteella:

Vapaus Publishing Co. Limited

100 Elm St. West P. O. Box 69, Sudbury, Ont.

Suomi-Seuran puheenjohtajan vetoomus

R. v. FIEANDT

Amerikan mantereella asuvan Suomen heimon ja kotimaan välisen sukutieteellisen yhteyden säilyminen tulevia sukupolvia varten pitäisi nyt olla jokaisen suomalaisen siirtolaisen sydämellä. Suuret asiat tajutaan usein vasta kun on liian myöhäistä. Alköön näin käykö tämän nykypolven siirtolaisten suurelle tehtävälle. Olemme Suomessa kiitollisia niille monille yhdistyksille ja yksityisille, jotka ovat jo tehneet osansa tämän asian hyväksi, mutta toteamme samalla, että paljon on vielä loppukirin varassa keräysajan varsinaisesti päättyessä syyskuun lopussa.

Henkilötietojen antamisen yhteydessä on siihen halukkaille mahdollisuus antaa vapaaehtoinen lahjoitus SuomiSeuran toimesta Hangon kaupunkiin pystytetävää siirtolaisten muistomerkkiä varten. Tämä muistomerkki tulee kertomaan tulevaisuudessa siitä työstä, jota siirtolaisemme ovat peräänantamattomalla sisukkuudella suorittaneet hankkiakseen tuleville polville paremmat elinmahdollisuudet uudella mantereelle usein mahdottomiltakin näyttäneiden vaikeuksiien edessä.

Nyt kaikki liikkeelle! Jääköön Suomen Valtionarkistoon mahtava luettelo siitä heimomme osasta, joka nyt jatkaa päivätyötään uudella mantereella.

Helsingissä syyskuun 1 päivänä 1965.

DDR myynyt länteen 20 tehdaskoneistoa

tisen tasavallan ulkomaankaupan Euroopan kapitalististen maiden kanssa kasvoi vuoden 1965 ensimmäisellä puoliskolla 18 prosentilla viime vuoden ensi puoliskoon verrattuna, ilmoittivat DDR:n viranomaiset Leipzigin syysmessujen kansainvälisessä lehdistötilaisuudessa torstaina. Kymys on erityisesti täydellisten tehdaslaitosten viennistä ja tuonnista.

Viimeisten 18 kuukauden aikana DDR myi länsimaihin 20 täydellistä tehdasta. Parhaillaan neuvotellaan ranskalaisten konsernien kanssa lannoitetehtaan ja muiden koneistojen ostosta, joiden yhteinen arvo on 80 miljoonaa D-markkaa. Myös Englannista, Belgiasta ja Italiasta ja eräistä muista maista on hankkeilla tehdaskoneistoja arvoltaan yli 200 miljoonaa D-markkaa. Yhä kasvavaa mielenkiintoa osoitetaan myös lukuisille uusille DDR:ssa valmistetuille kulutustavaroille perinteellisten vientiartikkeleiden lisäksi. Länsi-Saksaan on mm. myyty suuri erä DDR:ssa valmistettuja pesukoneita.

Ulkomaankauppaministeri Horst Sölle ilmoitti edelleen, että DDR:n ja muiden Comekon-maiden välillä neuvotellaan parhaillaan pitkäaikaisista kauppasopimuksista vuosiksi 1966—70. DDR pyrkii tällaisiin sopimuksiin myös ei-sosialististen maiden kanssa kauppavaihdon kehittämiseksi.

DDR tulee kehittämään taloudellisia suhteitaan ei-sosialistisiin maihin muutenkin, nimittäin kansainvälisten yhteistyösopimuten kautta. Jo tällä hetkellä on olemassa DDR:n teollisuuden ja eräiden ranskalaisten, englantilaisten sekä italialaisten firmojen kanssa kooperaatiosuhteita. Varapääministeri Julius Balkow ilmoitti messujen avajaisissa että uusista yhteistyösopimuksista, jotka ovat varsin laajakantoisia, neuvotellaan juuri näiden maiden suurten teollisuuslaitosten kanssa. Balkow sanoi DDR:n suhtautuvan myönteisesti myös Länsi-Saksan teollisuuden yhteistyöesityksiin. Ainoa edellytys on että vallitsee rauhanomainen ilmapiiri suhteissa Saksojen välillä.

PORKKANASTA MATALAPAINETTA

Mieliala vaihtelee syömienne vihannesten mukaan, sanoo tohtori Kraus. Hän väittää, että pinaatti, sokerijuurikas ja porkkana lietsovat matalapainetta. Peruna rauhoittaa hermoja ja parsa saa ihmisen näkemään elämänsä ruusuisena. Tavallinen kaali tekee surumieliseksi ja vihreä salaatti kehittää musiikkitajua. Perheenemännät, kannattaapa miettiä, mitä pöytään vie.

Viimeiset jäähyväiset veteraanille, John Salolle

Nipigon, Ont. — "Jätämme nyt viimeiset jäähyvätset John Salolle, jonka kaikki tunnemme pitkäaikaisena naapurina Nipigonissa ja 'Nipigonin isänä' ", sanoi Vapauden sivuliikkeen hoitaja A.T. Hill puhuessaan John Salon hautaustilaisuudessa täällä viime viikon maanantaina. Puhuja selosti lähemmin edesmenneen Salon elämänvaiheita seuraavasti:

John Salo oli syntynyt Orimattilassa, Suomessa, maaliskuun 22 päivänä 1870 ja oli kuollessaan 95 vuoden ikäinen.

Hän saapui Canadaan vuonna 1902 huhtikuussa ja pian sen jälkeen hänen vaimonsa Fiina saapui tähän maahan. Seuraavana syksynä Salo-pariskunta muutti Kaliforniaan missä John oli jonkun aikaa työssä sahalaitoksella Fort Braggissa. Loukattuaan jalkansa Salo siirtyi Port Arthuriin ja ryhtyi työhön Gust Langilan radankorjausjoukkueeseen täällä. Salot asuivat täällä yhtämittaisesti sen jälkeen. Hän ei viimeisinä vuosinia suostunut siirtymään vanhainkotiin vaikka hänelle oli selostettu, että Järvienpäässä näissä laitoksissa oli paremmat olot kuin aikaisemmin.

Hän vakuutti, että hän haluaa kuolla Nipigonissa.

Lukuisat hänen ystävänsä ja Kaiku kuoron jäseniä vieraili viimeaikoina hänen luonaan. Parisen viikkoa ennen hänen kuolemaansa kerrottiin, että hän oli silloin sairastamassa yskää, mutta muuten hän oli täysin selvillä kaikista asioista.

Portarthurilaiset kävivät aikaisempina vuosina joukolla laulamassa ja soittamassa Jussin kodissa ja itse Jussikin osallistui soittaen viulua ja harmonikkaa. Toivottiin hänelle kunniakkaan ikänsä jatkumista ja terveytensä kestämistä.

Jussi jätti jälkeensä elämäkertaansa koskevan kirjoituksen ja oli jo aikaisemmin pyytänyt itse ja toisten (Alex Langilan) kautta Hilliä puhumaan hänen haudallaan. Kaikukuoro lupautui jo 10 vuotta sitten laulamaan hänen hautajaisissaan.

Vuonna 1959 kuoron hänen vieraanaan käynnin jälkeen Salo kirjoitti: "Kuoro lauloi komeasti minulle erittäin omistetun työnlaulun. Olin niin liikutettu, että en muista kiitinkö . . . sano heille kiitokset puolestani."

Jussi asui Nipigonissa vaimonsa kanssa ensin yksihuoneisessa hirsiasunnossa, mutta myöhemmin rakensi suuremman, jossa Hill kertoi vierailleensa ennen Fiinan kuolemaa.

Salon talossa perustettiin Nipigonissa v. 1910 talvella Canadan Suomalaisen Sosialistijärjestön osasto. "Toimittiin ja tanssittiin minun kellarissani", kertoi Hill hänen muistelleen.

V. 1912 marraskuussa nipigonilaiset pitivät kokouksen, jossa päätettiin rakentaa haali. Seitsemän miestä meni takuuseen siitä, että lautatavarayhtiö saa rahansa rakennustarpeista. Haali rakennettiin vapaatyöllä ja niin jouluna jo esitettiin avajaistilaisuudessa näytelmä "Tukkijoella".

Salo oli hankkinut useita tontteja maata ja lahjoittanut ne Nipigonin sairaalan käyttöä varten minkä lisäksi hän oli rahoittanut yhden sairaalahuoneen valmistamisen vaimonsa muistoksi.

Salo oli mukana useimmissa edistysmielisissä toiminnoissa. Hän liittyi jo v. 1922. Workers-puolueeseen ja sen jälkeen avusti Canadan historiallisen kirjallisuuden kustantamisessa ja kulttuuriyrityksien edistämisessä. Jo parikymmentä vuotta sitten hän ilmoitti, että Port Arthurissa oleva talo jää Canadan Suomalaisen Järjestön osastolle jatkuvan kulttuuri- ja valistustoiminnan edistämiseksi.

Hän oli kiinnostunut erikoisestikin Kaiku-kuoron ja Vapauden sekä Liekin avustamisesta. Hän antoi pienen lahjan jokaisen Suurjuhla-matkan rahoittamiseksi.

"Näistä muistoista rakentuu se yhteinen suuri muistoseppele, joka jää jälkeen kun nämä elävät kukkaset kuihtuvat ja kuolevat. Juuri näistä jääneistä muistoista kohoaa aina elävä ja kukkiva seppele, joka auttaa meitä hänen muistonsa kunnioittamiseksi ja jatkamaan niitä harrastuksia, joista voimme oppia elämän jatkuvasta kulusta ja menosta. Nuku vanha Isä rauhassa. Keveät mullat haudallesi. Viimeiset jäähyväiset meidän kaikkien puolesta. Olet korkeaan ikään asti suorittanut kunnialla päiväntyönsi. Muistosi elää. Suurena kukkii muistojen seppele ainaisesti", sanoi puhuja lopuksi.

PORT ARTHURIN KUULUMISIA

Port Arthur. — CSJ:n Port Arthurin osaston kokouksessa viime torstaina päätettiin järjestää haasteryntäysrahaston hyväksi HARVESTISEURAPELI perjantaina, syysk. 17 p., alkaen kello 8 illalla. Sen toimitsijakuntaan valittiin 7 huoltoasiamiestä jne.

Samoin hyväksyttiin Suomi Filmin elokuvan "Ei ole Vuoksen Voittanutta" näyttäminen lokakuussa.

Osaston 60-vuotisjuhlan päivän ja ohjelman suhteen evästettiin komitea. Samalla päätettiin esittää Vapauden erikoisnumero julkaista vaksi 60 vuotisjuhlanumerona. Myöskin aletaan 60-vuotisjuhlan kunniaksi jäsenvärväys, jolloin kutsutaan uusia jäseniä, vanhempia uranuurtajia ja myöhemmin Suomesta tulleita sekä nuoria suomalais-canadalaisia.

Kokous teki päätöksiä myös Iskun Puiston kunnostamiseen nähden ensi kesän ja erikoisesti suurjuhlain varalta. Käytetään m.m. entisen Intolan haalin tarpeiden varaamisessa.

Puiston korjauskomitea on järjestänyt Intolan haalin hajoittamista ja tarpeiden muuttamista varten talkoot lauantaina, syyskuun 18 pnä. Talkoolaisille kyytiä saatavana Port Arthurin haalin edustalta edellämainittuna päivänä kello 8.30 aamulla.

* * *

John Salo, 95-vuotias suomalainen uranuurtaja vietiin täältä Nipigoniin maanantaina. Siellä saatettiin hänet useiden kymmenien autojen seuratessa Nipigonin hautausmaahan vaimovainajansa vierelle. Pastori Kaijan hautatoimituksen jälkeen A. T. Hill järjestöjen kunniajäsenyyden puolesta piti muistopuheen. CSJ:n Port Arthurin Kaiku kuoro lauloi vainajalle omistamansa laulun. T. Siilman lausui runon edesmenneen Salon kunniaksi. Sitten juotiin emäntien tarjoamat kahvit kirkon kellarissa.

* * *

Uuno Nykänen haudattiin täällä Riverside hautausmaahan viikko sitten lauantaina. Hän kuoli syyskuun 1 päivänä sairaalassa, 61 vuoden ikäisenä. Suomesta saapui hän Canadaan v. 1928, työskennellen paikallisella paperitehtaalla 19 vuotta. Jälkeensä häneltä jäi vaimonsa Anna, kaksi poikapuolta ja kolme tytärpuolta sekä sisko ja veli Suomessa.

Työnpäivänä iltapäivällä oli Fort Williamin Trades and Labor haalilla 'open house', jossa kaksoiskaupunkien unioiden edustajat tarkastivat uuden haalin piirustukset perinpohjaisesti ja toivat lahjoituksia rakennusrahastoon. Samassa tilaisuudessa kukitettiin kaksi unionismin uranuurtajaa: Alex Gibson ja W. Gray, jotka ovat toimineet unioiden toimitsijoina ja myös kaupungin valtuustossa ja komiteoissa.

— ATH.

Kiista alkoi jo 18 vuotta sitten

(Jatkoa edelliseltä sivulta)

tettiin virallisesti myöhemmin samana vuonna. Sen mukaan Kashmirista jäi noin kaksi kolmannesta Intialle ja vuonna 1961 toimitetun väestölaskun mukaan tällä alueella asuu yli 3,560,000 ihmistä.

Vuonna 1950 Kashmirin hallitsijaksi tuli maharadjan poika Juvraj Karan Singh, josta ruhtinasvallan lakkauttamisen yhteydessä 17. lokakuuta 1952 tehtiin Kashmirin ensimmäinen valtionpäämies. Kun vanha maharadja kuoli 26. huhtikuuta 1961, Intia tunnusti pojan uudeksi maharadjaksi. Tämä kieltäytyi kuitenkin käyttämästä maharadjan titteliä.

Elokuun alussa 1953 valtionpäämies erotti pääministerinä toimineen sheikki Abdullahin väittäen tämän hallinneen huonosti.

Kashmirin kysymys myrkytti jatkuvasti Intian ja Pakistanin välisiä suhteita eikä YK:n välittäjillä ollut menestystä.

Uusin kiista leimahti nyt liekkiin vain kaksi kuukautta sen jälkeen kun maat sopivat 1,600 km Kashmirista etelään sijaitsevan Rann of Kutchin välikohtauksen lopettamisesta. Kutchin taistelut alkoivat 9. huhtikuuta tänä vuonna ja tulenlopettamissopimus allekirjoitettiin 30. kesäkuuta.

IHMEMINERAALI

Kullanvalkoisella mineraalilla vermikuliitilla on merkillinen ominaisuus: 250—300 asteen kuumuudessa se alkaa "kasvaa" aivan silmissä. Sen tilavuus laajenee 25—30-kertaiseksi. Kun yksi kuutiometri vermikuliittia ennen kuumennusta painaa noin 2000 kiloa, painaa se polton jälkeen vain 100 kiloa. Vermikuliitti on erinomainen lämpöä eristävä aine.

Tsheljabinskin teräsbetonitehdas on sovelluttanut tuotannossaan vermikuliitin käytön paneeleiden tuotantoon. Siellä no rakennettu jo 250.000 neliömetriä asuntoja, joissa on käytetty näitä paneeleja.

Tukholman raastuvanoikeus on tuominnut Expressenin vastaavan julkaisijan päätoimittaja Per Wrigstadin 40 päiväsakkoon ja 5,000 kruunun vahingonkorvaukseen sen johdosta, että hän on eräässä artikkelissa Pyhän Mikaelin ritarikunnasta on paljastanut erään ritarikuntaan kuuluvan opettajan olleen pahamaineisen SS:n palveluksessa. Opettaja on pyytänyt 40,000 kruunun vahingonkorvausta ja korkoja. Oppilaat tervehtivät opettajaa Hitler-tervehdyksellä artikkelin julkaisemisen jälkeen.

Kiitos

Kiitän teitä, naapurit ja tuttavat, kun tulitte minua tervehtimään ja onnea toivottamaan 70-vuotissyntymäpäiväni johdosta, vaan oli huono, että olin sairas, etten voinut seurustella kanssanne. Mieleni oli hyvä ja paha samalla kertaa.

Monet kiitokset tarjoilusta ja lahjoista. Kiitos mrs. Sam Lankille kun olit tulkkina lääkärissä sekä mr. Palttilalle kyydistä New Westminsterin sairaalaan ja mr. Sam Lankille hoivasta matkalla.

Teitä kaikkia kiitollisuudella muistaen,

JOHN HAKALA

Haney British Coumbia

Mauritania -- malmitasavalta Saharassa

(Jatkoa edelliseltä sivulta)

vähitellen tasoittumassa, Ajat, jolloin neekerien oli työskenneltävä maurilaisten nomaadien orjina, on takanapäin.

Seitsemän kymmenestä mauritanialaisesta on paimentolaisia: he vaeltavat laumoineen ja telttoineen laitumelta toiselle. Karja on Mauritanian nomadien rikkaus ja heidän valkoiset kamelinsa ovat asiantuntijoiden mukaan ainutlaatuisia maailmassa. Maassa lienee tällä hetkellä noin 1.25 miljoonaa nautaeläintä, 500,000 kamelia, 8.5 miljoonaa lammasta ja vuohta sekä 160,000 hevosta ja aasia. Paimentolaisten pääravintona on maito- ja lihatuotteiden ohella etupäässä taateli.

AAVIKKOKLYÄSTÄ METROPOLIKSI

Siirtomaaherruuden aikana Mauritania oli vain jonkinlaista Ranskan alaisen Senegalin syrjäseutua. Senegalin siihen aikaan tärkein asutuskeskus Saint Louis oli yhteinen pääkaupunki. Mutta maurit halusivat oman metropolin ja valinta osui Nouakchottiin, vähäiseen kylään, joka sijaitsee Atlantin rannalla. Kun siellä vuonna 1960 juhlittiin vasta saavutettua itsenäisyyttä suurissa teltoissa, "pääkaupungin" muodostivat viitisenkymmentä taloa ja vajaat 600 asukasta. Vierailla valtiomiehillä ja eri maiden diplomaateilla oli tuohon aikaan vielä sijoituspaikkansa Dakarissa, Senegalissa. Lentokoneet kulkivat säännöllisesti näiden kaupunkien välillä sillä Nouakchottissa ei vielä silloin ollut hotelleja.

Nyt Nouakchottissa on jo 15,000 asukasta, viime vuosina kaupunkiin on kohonnut monia hallintorakennuksia, kansalliskokouksen rakennus, oikeuspalatsi, postitalo, uudenaikainen radiotalo ja hotelleja. Myös asuntoja nousee kuin sieniä.

PRESIDENTILLÄ SUURI VALTA

Yhteiskuntarakenne on ollut perinteellisesti heimojärjestelmän varassa ja sen jälkiä on vieläkin osittain havaittavissa. Hassanin sotilasheimot pitävät itseään varsinaisina aristokratiana ja arabien todellisina jälkeläisinä. Näiden rinnalla ovat riippumattomat berberiheimot, marubutit, jotka muodostavat sivistyneen mauri-luokan. Nuoren valtion tärkein tehtävä, varsinkin yhtenäisyyspuolueen (Parti du Peuple), on heimojärjestelmästä pääseminen. Vuonna 1961 voimaan astunut Mauritanian perustuslaki, joka säätää yksipuoluejärjestelmän ja presidentille laajat valtuudet, takaa kaikille kansalaisille yhdenvertaisuuden lain edessä.

Presidentti Moktar Ould Dadah on epäilemättä maan näkyvin hahmo. Hän on syntynyt 1924 ja lähtöisin arvostetusta marabut perheestä. Hän on suorittanut lakimiestutkinnon Ranskassa ja naimisissa ranskalaissyntyisen naisen kanssa. Presidentin sanotaan olevan lahjakas ja viisas. Vaikka hänen maansa onkin läheisessä yhteydessä Ranskaan, Daddah on kieltäytynyt ottamasta ranskalaisia tukirahoja valtion budjettiin. "Ilman taloudellista riippumattomuutta ei ole todellista riippumattomuutta", hän on kerran sanonut.

AFRIKAN SVEITSI

Presidentti Moktar Daddah vertaa mielellään maataan Sveitsiin. Hän pitää Mauritaniaa yhdyssiteenä arabialaisten ja mustien afrikkalaisten välillä. Ulkopoliittisesti hän pitää tiukasti kiinni sitoutumattomuudesta. Niinpä hän allekirjoitti vuonna 1963 solmitun Moskovan osittaisen ydinkoekieltosopimuksen. Hän on tuominnut Portugalin ja Etelä-Afrikan sekä Israelin politiikan. Vaikka Mauritanian valtionpäämies toimii läheisessä yhteistyössä läntisten suurvaltojen kanssa, hän haluaa myös normaalit suhteet sosialististen maiden kanssa. Mauritanian äskeinen eroaminen ranskalaisten perustamasta Afro Madagaskarilaisesta unionista (OCAM) osoittaa maan pyrkimyksiä vapautua riippumattomuutta rajoittavista tekijöistä.

Oli aikoja, jolloin rahapiirit käyttivät Moktar Daddahista itämaisesta sadusta otettua vertausta: "Hän on hiekkakauppias, tuulenpuuska tulee, ja hän on mennyttä miestä." Mutta tuota tuulta ei ole kuulunut, ja turhaan jotkut toivovat, että se tulisi ja kääntäisi Mauritanian valtiolaivan itsenäisestä kurssistaan.

Mustasukkaisuuden järkyttävä seuraus

Avignon, Ranska. — Ranskalaiset viranomaiset kalvoivat maanantaina esiin ranskalaisen naisen ruumiin saatuaan tietää, että nainen oli lähes 17 vuotta ollut äitinsä kanssa suljettuna paikkaan, jossa he olivat joutuneet elämään kuin sikolätissä.

Avignonin lähellä sijaitsevan pienen Maxanin kaupungin viranomaiset koettavat nyt selvittää, miten naiset joutuivat olemaan näin kauan tällaisissa oloissa ilman että naapurit olisivat tulleet heidät pelastamaaan.

Äiti, 56-vuotias rouva Renee Palamedessi on parhaillaan toipumassa sairaalassa. 33-vuotias tytär Marcelle kuoli sairaalassa vähän sen jälkeen kun hänet tuotiin sinne isänsä talosta, jossa hän oli elänyt suljettuna yli puolet elämästään.

Isää, 62-vuotiasta maataloustyöläistä Hughues Palamedessiä syytetään siitä, ettei hän auttanut kuolemanvaarassa olevaa' ihmistä.

Marcellen ruumis nostetaan haudasta kuolemensyyn selville saamiseksi.

Hoitajattaret, jotka näkivät naiset, kun heidät tuotiin sairaalaan olivat kauhistuneet. Eräs hoitajatar sanoi heidän näyttäneen siltä, kuin he olisivat peräisin luolaihmisten ajoilta. — He näyttivät hämmentyneiltä, heidän tukkansa roikkui polviin saakka, kertoi hoitajatar.

Kaikki heidän vaatteensa oli ommeltu huolimattomasti karkeasta säkistä. He olivat täynnä syöpäläisiä ja selvästi kuolemaisillaan nälkään.

Naapurien mukaan tämä kaikki alkoi Palamedessin palattua sodasta ja epäiltyä vaimoaan uskottomuudesta. Marcelle ja hänen äitinsä eivät enää tulleet ulos talosta vuoden 1949 jälkeen. Siitä lähtien he naapurien mukaan pysyttelivät kahdessa huoneessa, eikä heitä koskaan näkynyt, kun Palamedessi meni pelloille päivisin.

Poliisi kutsuttiin taloon muutamaa vuotta myöhemmin, mutta mitään ei tapahtunut, koska naisilla oli liikkumisvapaus. Palamedessi kutsui lääkärin aikaisemmin tänä vuonna tutkimaan Marcellea. Lääkäri sanoi, että Marcelle tarvitsee pikaista sairaalahoitoa. Nuori nainen kieltäytyi kuitenkin viime hetkessä lähtemästä. Vasta viikkojen kuluttua lääkäri sai viranomaiset hakemaan naiset pois.

Kun naapureilta kysyttiin, miksi he eivät tehneet vuosiin mitään äidin ja tyttären hyväksi, niin he sanoivat nähneensä poliisien, lääkärin ja sosiaalityöntekijäin käyvän talossa. — Viranomaiset tiesivät aivan hyvin mitä talossa tapahtui, he väittivät.

MUISTOJEN KUKKIA

edesmenneen mieheni

Edwin Kuuselan

MUISTOLLE

Kuoli syyskuun 19 pnä 1964.

TOINI KUUSELA

Sarnia, Ontario

Ajanvietelukemista

HALVALLA

"Viikonloppu"

julkaisun

IRTONUMEROITA

Nyt alennetulla hinnalla

25c kappale

Ynnä postikulut: 3 numerosta 7c, 6 numerosta 11c ja 12 numerosta 16c. Saatavana No. 15stsa No. 45 asti.

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Harvestibingokomitean kokous Finnish haalilla tiistaina, syyskuun 14 pnä klo 7 illalla. Kaikki jäsenet mukaan!

CSJ:n Sudburyn osaston TOIMIKUNTIEN sekä Naisten kerhon ja Alertsin edustajien yhteinen kokous Finnish haalilla tiistaina tk. 14 pnä klo 7.30 illalla. Suunnitellaan ja päätetään syyskauden toiminnasta.

Piristävä kahviais- ja seurusteluilta Finnish haalilla torstaina, syyskuun 16 päivänä kello 7.30 illalla. Tervetuloa!

CSJ:n Sudburyn osaston kokous on Finnish haalilla tiistaina, syyskuun 21 pnä kello 7 illalla. Kaikki jäsenet mukaan, please.

Työn Puiston mainio sauna on avoinna keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin, kello 1—11 ip.

Vuotuinen "harvestibingo" on Finnish haalilla torstaina, syyskuun 30 päivänä, alkaen kello 7.30. Kaikenlaiset elonkorjuulahjoitukset" ovat sydämellisesti tervetulleita.

Beaver Laken kuvia katsomaan

Kuten jo aikaisemmin tässä lehdessä on ilmoitettu, esitetään sunnuntaina. 19 p. iltana Beaver Laken haalilla filmiesityksenä ne kuvat joita pitkän aikaa on otettu paikkakuntamme jokaisesta kodista. Kuvia on myöskin jokapäiväisestä elämästä, urheilusta Jehun kentällä, hiihdoista talvella ja myöskin näistä viimeisistä suurjuhlista tänä kesänä Wanupista. On koko illan nähtävää ja mielenkiintoista nähtävää. Toivomme yleisön saapuvan suurella joukolla sunnuntai-iltana kuukuun 19 päivänä haalille. Myöskin on järjestetty kahvitarjoilu. Saapukaa viettämään rattoisa ilta.

Huomattakoon vielä, että edellisessä kirjoituksessa puhuttiin virheellisesti "lauantaista, syysk. 19:sta päivästä". Päivämäärä oli oikea, mutta se ei ole "lauantai" vaan sunnuntai. Please, huomioikaa korjaus. — N.

L. A. Nurmi haudataan tänään

Lauantaina, syyskuun 11 pnä Sudbury General sairaalassa kuollut L. A. Nurmi haudataan Lougheedin hautaustoimistosta Park Lawn hautausmaahan tänään, tiistaina, syyskuun 14 pnä kello 1.30 ip. Pastori Heinilä suorittaa ruumiinsiunauksen.

Nurmi oli kuollessaan 59-vuotias. Suremaan jäi lähinnä vaimonsa Sylvia Nurmi (o.s. Kauhanen) Sudburyssa, veljensä Karl sekä siskonsa mrs. Ida Johnson ja mrs. Fanny Wilen Sudburyssa; veljensä Leo ja Urpo Whitefishissä, sekä veljensä Eino ja siskonsa Lyyti Aalto ja Fanny Seppälä Suomessa.

TILATKAA VAPAUS!

Metsästyskausi alkaa pian pohjolassa

Eränkävijäin keltaiset ja punaiset vaatteet tulevat pian päiväjärjestykseen Pohjois-Ontarion kaupunkien kaduilla kyläteistä puhumattakaan.

No. 17 maantien pohjoispuolella alkaa suurella alueella vesilintujen ja pyiden metsästyskausi keskiviikkona ,syyskuun 15 päivänä. Sillä alueella päättyy linnustus vasta joulukuun 15 pnä.

Sorsien ja pyiden pyynti alkaa No. 17 maantien eteläpuolella viikon kuluttua edellämainitusta, eli lauantaina ,syyskuun 25 pnä ja päättyy joulukuun 15 päivänä.

Maakunnan etelämmissä osissa alkavat linnustuskaudet hieman myöhemmin. Fasaanien ja unkarilaisten pyiden pyynti alkaa kaikkialla Pohjois- ja Keski-Ontariossa syyskuun 25 pnä. Fasaanien pyyntikausi päättyy joulukuun 15 pnä ja unkarilaisten pyiden marraskuun 27 pnä.

HIRVENPYYNTIAJAT

Hirven (moose) kaatoaika alkaa No. 17 maantien pohjoispuolella maanantaina, marraskuun 8 pnä ja päättyy kuun lopulla. Tähän alueeseen kuuluvat myös eteläiset osat Sudburyn ja Algoman alueesta.

Alueen pohjoisosassa CNR:n rataan asti ja Albany-joen alueella alkaa hirvenmetsästys lauantaina, lokakuun 2 pnä ja päättyy tammikuun 8 pnä.

Sudbury ja Algoma piirissä, No. 17 maantien eteläpuolella saavat ainoastaan canadalaiset osallistua hirven (moose) metsästykseen, ollen aikamäärä maanantaina, marraskuun 8 päivästä lauantaihin, marraskuun 20 päivään. Parry Soundin alueella on sama aikamäärä.

PEURANMETSÄSTYS

Sudburyn alueella on peuranmetsästys maanantaista, marraskuun 8 päivästä lauantaihin, marraskuun 20 päivään. Nämä päivämäärät ovat voimassa kaikkialla Koillis-Ontariossa sekä etelämpänä Muskoka piirissä ja Lanarkin piirin rajaan asti.

Mustien karhujen metsästysaika on kaikkialla Ontariossa syyskuun 1 päivästä kesäkuun 30:een päivään.

Ontarion maakuntahallituksen maiden ja metsien ministeriön paikallisista toimistoista saa karttoja ja muita tietoja metsästysalueiden rajoista.

KANNATTAKAA LIIKKEITÄ, JOTKA ILMOITTAVAT VAPAUDESSA!

POIKETKAA!
LAKEWAY CONFECTIONERY
Hyvä varasto aikakausijulkaisuja, makeisia, ruokatarpeita ym.
Nelson ja John kat. kulm. Sudbury

McNABB SAI POTKUT PRESIDENTIN VIRASTA

Jäsenistölle antamastaan uskollisuudenvalasta huolimatta kolmisen vuotta sitten Mine-Millin virkailijana teräsunioon loikannut Don McNabb sai maanantaina potkut Incon työläisiä nyt edustavan terästyöläisten union osasto No. 6500 presidentin virasta.

Erotuspäätös tehtiin mainitun unio-osaston sunnuntaisessa ja maanantaiaamuisessa kokouksessa joihin osallistui mr. McNabbin antamien tietojen mukaan 439 jäsentä. Niistä äänesti tutkijakomitean esittämän erottamisehdotuksen puolesta 329 ja 129 sitä vastaan, eli mr. McNabbin virassa pitämisen puolesta.

Saatujen tietojen mukaan mr. McNabb erotettiin toimestaan heti, eli syyskuun 12 päivästä lukien. Samalla kerrotaan, että mr. McNabb on menettänyt teräsunion (USWA) jäsenyyden siihen asti, kunnes hän on maksanut takaisin kaikki ne rahat, mitkä hänen sanotaan olevan uniolle velassa. Edelleen on tiedoitettu, että mr. McNabbilta on otettu 5 vuodeksi pois oikeus ryhtyä osasto No. 6500 virkailijaehdokkaaksi ja että hän ei voi toteuttaa minkään aikaisemman vaalin hänelle antamia valtuuksia. Kaiken kaikkiaan tämä tarkoittaa sitä, että mr. McNabb ei voi ryhtyä mainitun unio-osaston minkään virkailijan ehdokkaaksi kahdeksaan vuoteen.

Kuten niin monesti aikaisemminkin, teräsunion korkein johto kontrolloi viikonvaihteen kokoukset kauko-ohjauksen avulla siten, että terästyöläisten union alue-edustaja Terry Mancini sivuutti presidentti McNabbin ja toimi puheenjohtajana niin sunnuntaisessa kuin maanantaisessakin kokouksessa, joihin sivumennen sanoen osallistui mr. McNabbin selityksen mukaan vain 3.5 prosenttia osaston koko jäsenmäärästä.

Saatujen tietojen mukaan mr. McNabbia syytettiin mm. siitä, että "hän oli velottanut mailimaksuja (gasoliinimaksuja) kaupungin rajojen sisällä kulkemisesta . . . tahallisesti sekaantunut union erään virkailijan asioihin lyömällä osasto No. 6500 rahastonhoitajaa, Ray Poirieria . . . käyttänyt väärin varoja, kuten tilintarkastajain toukokuun raportissa osoitettiin, käyttänyt union nimeä ilman jäsenistön valtuuksia kerätessään varoja Air Canada luottokortilla . . . tahallisesti sekaantunut osaston lainopillisiin asioihin aiheuttaen aiheettomasti haasteen noston osastoa vastaan . . . tahallisesti jättänyt huolehtimatta järjestön vastuunalaisuuksia."

Tutkijakomiteassa, jonka raportin perusteella mr. McNabb tuli nyt erotetuksi, toimi puheenjohtajana E. Kilroy sekä jäseninä John Laframboise, P. T. Lash, Jerry Walton ja Stu Dixon. Erotetun mr McNabbin tilalle tulee nyt v.t. presidentiksi Tony Soden.

Mr. McNabbin sanotaan ilmoittaneen, että kun hän palasi terästyöläisten union päämajassa Cedar-kadulla sijaitsevaan virastoonsa maanantaina iltapäivällä, hänen virastonsa ovi oli lukittu ja oven kädensija eli "nuppi" poistettu. Paikallisen päivälehden kertoman mukaan mr. McNabb oli muistuttanut mr. Mancinille, että tutkijakomitean määräyksen mukaan hänellä "on oikeus olla virastossaan syyskuun 19 päivään saakka". Tämän jälkeen oven kädensija pantiin takaisin paikoilleen ja mr. McNabb sai mennä virastoonsa.

Aikaisemmin Incon mekaanikkona toiminut mr McNabb ei ole vielä antanut varmaa tietoa sitä, aikooko hän vedota asiasta vai ei.

Avaruuskaksoset vierailemaan Johnsonin luona

Washington. — Yhdysvaltalaiset astronautit L. Gordon Cooper ja Charles Conrad vierailevat tänään Washingtonissa ja lähtevät samana päivänä vieraillakseen kuudessa maassa, ilmoitettiin Valkoisesta Talosta viime viikonvaihteessa. Näiden avaruuskaksosien on määrä käydä Valkoisessa Talossa tänään kello 11 aikana aamupäivällä. Samalla he vierailevat kansallisessa tiedeakatemiassa, missä he selostavat kahdeksan päivää kestänyttä avaruusmatkaansa Gemini V avaruusaluksella. Tämän jälkeen he käyvät lounaalla akatemian avaruuslautakunnan jäsenien kanssa

LUOPUUKO ENGLANTI TUKIKOHDISTAAN?

Singaporen erottua elokuun 9 pnä yllättäen vain parisen vuotta sitten perustetusta Malesian liittovaltiosta suhtautui vaikutusvaltainen Financial Times tapahtumaan yllättävän myönteisesti. Myönteisyys ulottua jopa Singaporeen tukikohdan menettämiseen saakka. Sen menettäminen, sanottiin pääkirjoituspalstalla, saattaisi tarjota Englannin ulkopolitiikalle "mahdollisuuden". Toisaalla lehdessä arveltiin, että merilinnoituksesta luopuminen saattaisi koitua maalle "siunaukseksi".

Vain viikon päivät aikaisemmin esitetyn supistusbudjetin yhteydessä heitettiin samanlainen ajatus Adenin tukikohdan suhteen. Perustelut olivat kummassakin tapauksessa pääasiassa taloudelliset: välttämättömyys supistaa menoja ja eritoten ulkomaisia menoja. Mutta jopa Financial Timeskin kiinnittää huomiota asian poliittiseen puoleen arvellen, ettei mainituilla ja Libyan tukikohdalla ole enää pitkää "poliittista elonaikaa". Labour-puolueen vasen siipi — 70 kansanedustajaa — on vaatinut jyrkkäsanaisessa kirjelmässään puolustusmenojen vähentämistä 25 prosentilla osoittaen erikoisiksi vähennyskohteiksi nimenomaan ulkomaiset tukikohdat.

Labour-hallituksen tukikohtapolitiikka, joka on saanut lempinimen "Suezista itään", on jo aikaisemmassa vaiheessa ollut hyökkäysten kohteena, koska sen on katsottu edustavan imperialismia ja sisältävän Singapore-Malesia-yhteyksissä USAn ja Englannin välistä kauppaa, jossa USA tukee Englannin Malesia-rakennetta ja labour-Englanti USAn vietnam-hyökkäystä. Mutta nyt ovat kuvaan tulleet mukaan taloudelliset tekijät, jotka ovat saaneet rahamaailman äänitorven Financial Timesinkin yhtymään niihin, jotka eri syistä vaativat luopumaan tukikohdista.

Jos Labour-puolueen johtaja Harold Wilson ja hänen hallituksensa toteuttaa nämä eri suunnilta esitetyt vaatimukset, merkitsee se täydellistä pyörähdystä ensinmainitun aikaisemmista kannoista. Viime vuoden toukokuun 12 pnä Harold Wilson nimittäin vakuutti Euroopan sosialistijohtajille Lontoossa kysymyksen ollessa Adenista, että se "on säilytettävä tärkeänä liikennetukikohtana ja rauhansäilyttämisoperaatioiden keskuksena" vastoin Adenin asukkaiden tahtoa ja YKnkin päätöksiä. Wilsonin silloisen käsityksen mukaan Adenin kaltaisia tukikohtia oli päinvastoin vahvistettava lähettämällä sinne "enemmän helikoptereita". Samoin oli labour-johtajan reseptinä Kyproksen pulmissa "kaikkein raskaimpien englantilaisen panssarien" lähettäminen saarelle.

70 labour-edustajan kirjelmässä tämän vuoden heinäkuun puolessa välissä ehdotetaan Englannin ns. Reininarmeijan 50,000 miehen vetämistä kotimaahan sekä samanvahvuisen kaukoidän tukikohdan (Singapore) sekä Adenin ja Kyproksen tukikohtien poistamista. Reinin-armeija, kirjelmässä sanotaan, maksaa vuosittain 85 miljoonaa puntaa mistä kaksi kolmannesta on suoritettava ulkomaan valuutoista. Kaukoidän joukkojen vuosikustannukset puolestaan nousevat 225 miljoonaan puntaan ja Adenin ja Kyproksen yhteismenot ovat 125 miljoonaa puntaa. Viimeksi mainittujen suhteen kapinalliset labouredustajat huomauttavat tukikohtasopimusten rikkovan labourin periaatteita, joiden mukaan Englannin öljynsaanti (jolla Adenin tukikohtaa on perusteltu) on "mieluummin taattava kaupallisten sopimusten avulla kuin väkivallalla tai väkivallan uhkaamisella". Niin ikään he katsovat Adenin ja Kyproksen tukikohtien ylläpitämisen loukkaavan sitä labour-puolueessa vallitsevaa käsitystä, jonka mukaan ulkomaiset sotilastukikohdat ovat puolustettavissa vain, jos "ne kansat, joiden keskuuteen ne on pystytetty ovat vapaasti ne hyväksyneet".

Erikoisen "mene tekelin" muodostaa labourin kapinallisten kirjelmän alkuosa, jossa verrataan nykyistä supistuksiin pakottavaa maksutasekriisiä vuoden 1947 tilanteeseen. Tuona vuonna oli Englannissa myös labourhallitus Clement Attleen johdolla. Sen valtiovarainministeri oli Hugh Dalton, joka vaati puolustusmenojen supistamista talouskriisin voittamiseksi — turhaan. Neljä vuotta myöhemmin labour-hallitus suorastaan lisäsi puolustusmenoja USAn vaatimuksesta aikaansaaden pahanlaatuisen inflaation, joka viimein johti labourin vaalitappioon ja konservatiivien valtakauden alkamiseen. "Tänään on tarjolla vaara, että hallitus toistaa saman virheen", kirjelmässä sanotaan.

Labour-parlamentaarikkojen kapina Wilsonin hallitusta vastaan ei kuitenkaan johdu yksinomaan taloudellisista kysymyksistä. Ennen nykyisenkaltaista maksukriisiä on kapinallinen siipi esittänyt avointa kritiikkiä hallituksen Vietnam-politiikasta todeten sen merkitsevän itsenäisen Englannin kutistumista myötäileväksi satelliitiksi, joka hinnalla millä hyvänsä tukee "ison veljen" arveluttavimpiakin otteita. Maaliskuussa kehotti 45 labour-edustajaa hallitusta vaatimaan USAta lopettamaan Pohjois-Vietnamin pommitukset ja vastaavia vaatimuksia on esitetty tiheään senkin jälkeen. Tämän kapinan ilmaisi drastillisesti William Warbey, joka elokuun 1 pnä hallituksen budjettiohjelman tultua julkisuuteen, vaati Wilsonia eroamaan, koska hän ei ole täyttänyt vaalilupauksiaan budjetin merkitessä sosaalisten asunto- ym. määrärahojen supistamista niiden luvatun laajentamisen sijaan.

Englannin alahuoneen asianomainen valiokunta (select committee) kiinnitti jo ennen viime syksyn vaaleja huomiota tukikohtapolitiikkaan. Sen mukaan oli ennen joukkojen ilmakuljetusten käyttöönottoa välttämätöntä ylläpitää merentakaisia tukikohtia, mutta nykyään "sotilaallinen läsnäolo tässä mittakaavassa ei enää ole tarpeellista".

Toisella tasolla asiaan puuttuva Financial Times katsoo Singaporen eron Englannin luomasta Malesiasta merkitsevän erään vaiheen päättymistä ja vertaa Malesiaa toisiin yhtä horjuviin Englannin siirtomaaministeriön liittoluomuksiin: Keski-Afrikan liittoon, joka on jo hajonnut alkutekijöihinsä, ja ns. Etelä-Arabian liittoon, joka syntymästään on ollut hajoamaan tuomittu. Lehti katsoo, että koko tukikohtapolitiikka on otettava tarkastelun kohteeksi ja esittää seuraavat vaihtoehdot: tukikohtien siirtäminen, hylkääminen tai muille luovuttaminen. Persian lahdessa kauko-itään ulottuva Englannin tukikohtavyö, lehti toteaa, maksaa enemmän kuin maa pystyy kantamaan ja poliittiset kuohunnat johtavat sotilaspäällystön käyttämään aikaa yhä enemmän ja enemmän itsensä tukikohtien puolustamiseen. "Poliittinen kehitys on nyt pakottamassa englantilaisia luopumaan jostakin sellaisesta, jota he eivät voi ylläpitää. Ehkä siinä on tilaisuutemme", kirjoittaa Financial Times.

Arvovaltaisen englantilaislehden mietiskelyissä on eräs arveluttava puoli: lehti ehdottaa harkittavaksi sotilaallista yhteistyötä USAn kanssa kauko-idässä tai tukikohtien luovuttamista niitä lähellä oleville liittolaisille. Singaporen tapauksessa Australialle, Uudelle Seelannille Japanille ja USA:lle.

Jos Englanti, labour-Englanti siis, tarkistaa tukikohtapolitiikkaansa siten että se luovuttaa linnoituksensa USA:lle, ei tukikohtien määrä vähene eikä niiden kautta uhkaava vaara poistu. USA:n tukikohtaverkoston laajeneminen merkitsisi mieluumminkin vaaran kasvua, onhan USA ollut politiikassaan vielä hyökkäävämpi ja väkivaltaisempi kuin imperium-muistoja elättelevä labour-Englanti.

Tilatkaa Vapaus!

Sylvi Kupari haudataan tänään

Copper Cliffissa syntynyt ja Sudburyn piirissä koko ikänsä asunut Sylvi Kupari (os. Lampi), Sudburyta, kuoli Sudbury General sairaalassa sunnuntaina, syyskuun 12 päivänä. Hän oli 50-vuotias. Suremaan jäi lähinnä miehensä Jack Kupari sekä kaksi tytärtä mrs. Paul (Eila) Rasi Sudburyssa ja miss Helen Kupari Torontossa ja 3 lastenlasta sekä äitinsä mrs. Lempi Riekko ja veljensä Eino Lampi.

Sylvi Kupari haudataan Lougheed hautaustoimistosta Park Lawn hautausmaahan tänään, tiistaina, kello 3.30 iltapäivällä. Ruumiinsiunauksen suorittaa pastori P. Heinilä.

KUOLLUT

Sylvi Kupari

kuoli Sudbury General-sairaalassa sunnuntaina, syyskuun 12 pnä 1965, ollen 51 ikävuodellaan.
Lähinnä suremaan jäivät miehensä Jack Kupari, 16 Kathleen St. E., kaksi tytärtä mrs. Paul Rasi, Sudburyssa ja Helen Kupari Torontossa, äitinsä mrs. Lempi Riekko, Sudburyssa, veljensä Eino Lampi, Levackissa sekä kolme lastenlasta.
Vainaja lepää Lougheedin hautaustoimistossa, 62 Eyre St. S. Hautajoiset toimitetaan kappelista tiistaina, syysk. 14 pnä., klo 3.30 ip. Park Lawn hautausmaahan.

BEAVER LAKEN HAALILLA
esitetään elokuva
LORNE TOWNSHIPIN ASUTUKSESTA
Sunnuntaina, syyskuun 19 pnä
kello 8 illalla
KAIKKI TERVETULLEITA!

SUDBURY
HIGH SCHOOL BOARD
(Korkeakoululautakunnan)
ILTAKOULU
Alkaa lokakuun ensimmäisellä viikolla
Akateemisia-, kauppa-alan-, kielien-, ompelu-, harrastajain-, paja- ja verstasoppikursseja.
Kurssien yksityiskohtaisia tietokirjasia saatavissa seuraavista paikoista:
Sudburyn kauppakamarilta
Sudburyn kirjastosta
Montreal Trust ja Woolco
Lisätietoja soittakaa
Puhelin 675-7101
14. 16. 18

UUSIA NETTA MUSKETT'IN
ROMAANEJA
TÄLLAISTA ELÄMÄ ON
235 SIVUA - HINTA SID. $3.25
Netta Muskettin uusi sävähdyttävä rakkausromaani kertoo raikkaasta Jolandasta ja hänen kahdesta rakkaudestaan, joita hän ei voi vastustaa.
ROHKEA VOITTAA
268 SIVUA - HINTA SID. $2.25
Nuori Sabine on koko sielullaan kiintynyt opintoihinsa, jotka tähtäävät kirurgin kunnialliselle uralle. Katkeruudekseen loistavalahjainen tyttö joutuu kuitenkin varojen puutteessa keskeyttämään opintonsa ja luisuu vähäpätöisiin konttoristin tehtäviin. Pettymyksten masentamana hän solmii järkiavioliiton varakkaan sir Jervis Guyesin kanssa.
Jännittävä, romanttinen, epäsovinnainen — alto Muskett
TAPAAMME JÄLLEEN
247 SIVUA - HINTA SID. $2.25
Sinä päivänä Janine oli tavallista kömpelömpi työssään: kirjeet olivat täynnä virheitä eivätkä sormet totelleet häntä lainkaan. Janine meni jalopeuran luolaan. Mutta siitä hetkestä alkoikin Janinen elämässä suuri seikkailu.
Tilatkaa osoitteella:
Vapaus Publishing Co. Limited
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONT.

PERHEEN NUOREMMILLE

Lost in the Rockies

By Sandra Siren

(Continued)

Then like a flash of lightning it struck me, but it couldn't be, it was impossible, but it was.

Eggbeater, whirlybird, helicopter, call it anything you want, but to us three lonely travellers it was an angel of mercy.

The craft circled and slowly landed. Dixie, the inquisitive one started forward toward the dangerous blades. Sensing the danger Buck dashed forward. The sudden impact surprised her and she soon trotted back to safety.

The pilot of the craft said in a slow southern drawl. "How much you taking for that hoss, partner?"

A warm glow burned in me and I blurted out: "I'm not selling Buck, I'll tame him."

"What you say?"

"Never mind."

"He's your horse. But I still say some wrangler would have had a good horse."

"You never said it before."

"Well — I meant to."

"How are we going to take the horses?"

"Airlift them."

"Sure it's safe?"

"Listen, if Dave Farrel says its safe, it's safe. I'll stake my life on it."

"Okay then, but if something goes wrong I'll be ready for it."

"That isn't funny."

"How did you know to get me?"

"You—can thank your trapper friend for that. He thought you would be in trouble when the storm broke out so he radiod us.'

We got the bands around the horses. After they got used to them I think they really enjoyed it.

As the plane sped away to McDame I thought of all my adventures and a space in my heart will always be filled by, Lost in the Rockies.

(The End)

Early To Bed and Early To Rise

Dear Irja-täti, boys and girls.

Since there was only a half day of school I thought I'd write to Irja-täti at least a few lines. The first day of school was cloudy, and cold but not very much rain fell. Now it is early to bed and early to rise for ten months. My teacher's name this year is Mrs. Aho.

On Sept. 14 my brother will be leaving by plane to attend a Forestry course at the University of New Brunswick. Annette and I will be going to the airport to see him off.

Already the days are getting shorter and shorter. It won't be long before we get some snow again.

At the Hymers Fair yesterday we were playing bingo in the rain and cold. There is also bingo on TV in the afternoon on Channel 2. They have a different coloured bingo card to play with each week. We get them from a food store.

Your friend,
Aila Alanen.

P.S. How many got new teacher? I will write and tell Irja-täti about them. I have a good Finnish teacher.

Irja-tädin postilaatikko

Dear boys and girls.

Tänään meille on saapunut kolme kirjettä postilaatikkoon, kiitos Aila, Annette ja Kenneth.

Aila kehoittaa toisiakin perheen nuorempia kirjoittamaan ja selostamaan heidän "first day of school-" Annettella ja Ailalla on molemilla suomalainen opettaja.

Kenneth ei ole kylläkään kirjoittanut pitkään aikaan kuten hän itsekin sanoi. Mutta kaipa hän nyt kirjoittaa useimmin kun koulu alkoi.

Tänään loppui Sandran kirjoittama kertomus. Kuka on seuraava joka lähettää tähän osastoon kertomuksen? Perhaps someone will write a short story on their "first day of school" or on how they spent their holidays". But once again thanks to Sandy for her story.

Till next week again kuulemiin.

— Irja-täti.

Kenneth Has Been Very Busy

Dear Irja-täti, boys and girls.

I have not written for a long time because I have been very busy and haven't had the time to write. During the summer I picked blueberries and played games.

Thank you very much for the greeting to me on my birthday.

We have been to school one week now and next week we will really get going. I have all the text books I need for grade seven.

My father is working out here now. Bye for now.

Kenneth Luoma.

First Day of School

Dear Irja-täti, boys and girls.

Well how did everybody like the first day of school? Fine, I hope. Today we only had a half day.

On Monday we were at the Hymer's Fair. Was it ever cold and it was also raining, we didn't stay very long. Afterwards we went to my grandfathers.

On September the 14th my brother will be going to New Brunswick by plane, he is going to school there. I hope he makes out all right. He has to go there for three years. This year I have the same teacher, her name is Mrs. Piilo. This is all for now.

Annette Alanen.

WHEN SCHOOL BEGAN

It's very lonesome here for me
Since school began today.
The big red bus stopped at the lane
And took my friends away.

And now there's no one left to play.
They've all gone into town.
They wore their very newest clothes
Some white, some blue, some brown.

I think I'll go and find my dad
And help him mow the lawn.
But next year when that school bus comes.
I'll be the first one on!

NO OTHER CHOICE

"I won a prize in kindergarten today," boasted little Alice. "The teacher asked us how many legs a dog has and I said three."

"You won a prize by saying a dog has three legs?" exclaimed her father. "How did you do that?"

"Well, I came the nearest."

Frank G. Slaughterin
UUSIA ROMAANEJA
JÄNNITTÄVÄ, ROMANTTINEN, AJATUSPITOINEN
ME PALVELEMME ELÄMÄÄ
343 SIVUA - HINTA SID. $2.75
Nuori lääkäri Spencer Brade joutuu sattumalta silminnäkijäksi, kun seurapiirikaunotar Carol Grahame yrittää tehdä itsemurhan. Brade pelastaa naisen ja vie hänet kotiinsa toipumaan. Carol Grahame paljastaa odottavansa lasta ja ehdottaa Bradelle avioliittoa luvaten ostaa tuottavan praktiikan, jos nuori lääkäri menee naimisiin hänen kanssaan ja antaa nimensä syntyvälle lapselle.
HELLÄT KÄDET
318 SIVUA - HINTA SID. $3.25
Nuori lääkäri Julian Chisholm on palannut Amerikan sisällissodasta vaikeasti haavoittuneena. Tuhotulla kotiplantaasilla häntä hoitaa hänen kaunis ja arvoituksellinen vaimonsa Jane. Etelä on voitettu, sen ylpeys murskattu. Hävinneen armeijan rippeet kulkevat ryöstellen ympäri maata ja salaperäinen Ku Klux Klan-järjestö pitää seutua kauhun vallassa.
Tilatkaa osoitteella:
Vapaus Publishing Co. Limited
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONT.